

**Ministerstwo
Infrastruktury**

ePolska-2006

**Plan działań na rzecz rozwoju
społeczeństwa informacyjnego w Polsce**

e-mail: dsi@ml.gov.pl
www.ml.gov.pl

Warszawa 2002

WSTĘP.....	3
CEL 1: ROZWÓJ BEZPIECZNEJ INFRASTRUKTURY TELEINFORMATYCZNEJ.....	6
A) BUDOWA INFRASTRUKTURY TELEINFORMATYCZNEJ	6
B) TELEINFORMATYKA NA OBSZARACH WIEJSKICH	8
C) ROZWÓJ RADIOFONII I TELEWIZJI CYFROWEJ	9
D) BEZPIECZEŃSTWO SIECI	10
CEL 2: POWSZECHNY, SZYBSZY I TAŃSZY INTERNET	12
CEL 3. ROZWÓJ USŁUG E-ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ	15
A) ADMINISTRACJA RZĄDOWA	15
B) ADMINISTRACJA SAMORZĄDOWA	17
C) SĄDOWNICTWO I PROKURATURA	17
D) POLICJA	18
CEL 4: INWESTOWANIE W LUDZI I UMIEJĘTNOŚCI.....	20
A) EDUKACJA W SPOŁECZEŃSTWIE INFORMACYJNYM	20
B) PRZYGOTOWANIE POTENCJAŁU INTELKTUALNEGO DLA SPOŁECZE ŃSTWA INFORMACYJNEGO I GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY	23
C) OCHRONA ZDROWIA	24
D) POLSKIE ZASOBY KULTURY W SIECI.....	26
CEL 5: STYMULOWANIE LEPSZEGO WYKORZYSTANIA TECHNOLOGII INFORMACYJNYCH.....	27
A) GOSPODARKA ELEKTRONICZNA	27
B) PRACA ZAWODOWA W GOSPODARCE OPARTEJ NA WIEDZY	28
CEL 6: INTEGRACJA SPOŁECZNA.....	30
A) PRZECIWDZIAŁANIE ZJAWISKOM WYKLUCZENIA INFORMACYJNEGO	30
B) OPIEKA SPOŁECZNA ON-LINE	31
ANEKS 1 Zestawienie planowanych zadań, jednostek realizujących i terminów realizacji.....	32
ANEKS 2. Zestawienie niezbędnych projektów legislacyjnych	42
SŁOWNIK TERMINÓW I SKRÓTÓW	44
INSTYTUCJE	44
TERMINY I SKRÓTY	45

WSTĘP

U progu XXI wieku Polska staje przed ogromem wyzwań natury społecznej i technologicznej. W wysoko rozwiniętych społeczeństwach obserwuje się silną tendencję do przechodzenia od gospodarki opartej na pracy i kapitale do gospodarki opartej na wiedzy, w której zasadniczą rolę odgrywa informacja oraz technologie informacyjne i komunikacyjne.

Postęp naukowo-techniczny w informatyce i telekomunikacji prowadzi do powstawania nowych rozwiązań w sferze funkcjonowania przedsiębiorstw, które są wprowadzane do gospodarki. Zmiany funkcjonowania przedsiębiorstw wymuszają zmiany form, środków, metod i organizacji pracy, które wraz z ofertą nowych produktów i usług, w szczególności cyfrowych, świadczonych przez sieć, wpływają na zmianę stylu życia. Równolegle - nowe możliwości techniczne, przemiany w gospodarce, stylu pracy i życia, wpływają na zmianę organizacji społeczeństwa i jego instytucji. W wyniku tej specyficznej rewolucji powstaje nowy system funkcjonowania społeczeństw zwany *społeczeństwem informacyjnym*.

Priorytetowym zadaniem dla Polski jest włączenie się w proces budowy podstaw rozwoju społeczeństwa informacyjnego poprzez stwarzanie warunków dla zapewnienia bezpośredniego dostępu do informacji, kształtowanie świadomości społeczeństwa oraz rozwijanie jego potencjału intelektualnego i gospodarczego. Ze względu na proces integracji ze strukturami Unii Europejskiej pojawia się pilna potrzeba dostosowania polskich rozwiązań i standardów – głównie prawnych i organizacyjnych - do kształtującego się nowoczesnego społeczeństwa.

Rząd polski podejmuje szereg działań mających na celu przyspieszenie rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce, wykorzystania narzędzi teleinformatycznych dla rozwoju gospodarki, organizowania sprawnej, przyjaznej administracji oraz wyposażenia obywateli w umiejętności wykorzystania nowoczesnych narzędzi informatycznych. Do działań tych należy zaliczyć m.in. opracowanie *ePolska – Plan działań na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce na lata 2001-2006*¹. Plan ten został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 11 września 2001 r. z załozeniem, iż zawarte w dokumencie cele i zadania corocznie będą aktualizowane.

ePolska-2006 została zainspirowana inicjatywami europejskimi: *eEurope – An Information Society for All*² i *eEurope 2005*, których celem jest dążenie do uczynienia z Europy najbardziej dynamicznej, opartej na wiedzy gospodarki świata. Strategia lizbońska Unii Europejskiej, której elementem są inicjatywy *eEurope*, zakłada, iż nastąpi wzmocnienie konkurencyjności europejskiej gospodarki poprzez stymulowanie wzrostu zatrudnienia, wydajności pracy i konkurencyjności produktów unijnych na rynkach światowych. Realizacja strategii korzystnie wpłynie na całą sferę europejskiego życia społeczno-gospodarczego. Założenia obu planów znajdują pełne odzwierciedlenie w ogólnych celach, jakie przyjęły państwa członkowskie UE:

- wprowadzenie mieszkańców Europy w wiek cywilizacji informacyjnej we wszystkich sferach aktywności społeczno-zawodowej,
- tworzenie Europy konkurencyjnej w stosunku do reszty świata, gotowej do finansowania i wdrażania nowych idei,

¹ <http://www.mi.gov.pl/laczynosc>

² http://www.europa.eu.int/information_society

- zapewnienie, aby dokonujące się procesy uwzględniały uwarunkowania społeczne, gospodarcze i kulturalne poszczególnych krajów unijnych, tworzyły zaufanie i wzmacniały jedność społeczeństw.

Wspomniane plany są jednocześnie czynnikiem przyspieszającym integrację państw członkowskich. Stąd też kraje kandydujące do Unii Europejskiej podjęły deklarację stworzenia własnych narodowych e-programów i przygotowania wspólnego Planu działań eEurope+.³ Plan ten został przyjęty w Goeteborgu w dniu 16 czerwca 2001 r. Jego znaczenie dla procesu akcesyjnego polega na wzmocnieniu mechanizmów współpracy między państwami członkowskimi i kandydującymi. Opierając się na potencjale każdego z krajów ułatwia wymianę doświadczeń społeczno – gospodarczych i kulturalnych między UE a krajami kandydującymi oraz przyczynia się do niwelowania różnic, jakie istnieją w dostępie do technologii informacyjnych i komunikacyjnych, w szczególności w dostępie do Internetu, edukacji i handlu elektronicznego.

Pierwszy raport z postępów w realizacji planu eEurope+ (*Progress Report*) został przedstawiony w trakcie Europejskiej Konferencji Ministerialnej *Społeczeństwo Informacyjne – Łączenie Europy*, która odbyła się w dniach 3-4 czerwca 2002 r. w Lublanie⁴. Raport ten stanowi podstawę dla dalszych wspólnych działań wszystkich członków powiększonej Unii Europejskiej. Zostały one wpisane w założenia planu eEurope 2005, który został przyjęty podczas szczytu Rady Unii Europejskiej w Sewilli w dniach 21-22 czerwca 2002 r.

Dokonując przeglądu i oceny dotychczasowych osiągnięć krajów kandydujących podkreślono znaczenie stałych i spójnych wysiłków na rzecz dalszego rozwoju i wdrażania polityk z zakresu społeczeństwa informacyjnego, bazujących na współpracy sektora publicznego, prywatnego i organizacji społecznych. Kooperacja ma dotyczyć rozwoju kluczowych dziedzin, takich jak: telekomunikacja, handel elektroniczny, administracja elektroniczna i edukacja. Jednocześnie dostrzeżono potrzebę opracowania wskaźników i baz danych, tworzonych w oparciu o wspólną dla całej Europy metodologię, szczególnie w odniesieniu do handlu elektronicznego, zasobów informacyjnych, skutków społecznych, rynku pracy oraz edukacji. Podkreślono wzrastającą rolę administracji samorządowej i regionalnej w stymulowaniu wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych, jako środka pomocnego w zwalczaniu lokalnych problemów i zapewniającego harmonijny rozwój regionalny.

Rząd polski przyjmując w styczniu 2002 strategię gospodarczą *Przedsiębiorczość-Rozwój-Praca* uznał, iż jednym z priorytetowych działań Rządu RP dla rozwoju kraju jest tworzenie podstaw rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Ze względu na wieloaspektowy i kompleksowy charakter prowadzonych działań – konieczna stała się ich koordynacja na poziomie strategicznym. 1 lipca powołany został nowy dział administracji – informatyzacja. Zapewnienie sprawnej transformacji do elektronicznej gospodarki i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, wymaga harmonijnej i skoordynowanej aktywności we wszystkich obszarach życia społeczno – gospodarczego i politycznego.

³ <http://www.mi.gov.pl/lacznosc>

⁴ <http://www2.gov.si/mid/emcis>

Plan działań ePolska 2006 zakłada osiągnięcie następujących celów:

- Przygotowanie społeczeństwa polskiego do szybkich przemian technologicznych, społecznych i gospodarczych związanych z tworzeniem się społeczeństwa informacyjnego,
- Przygotowanie społeczeństwa polskiego do wyzwań nowego rynku pracy i nowych metod pracy,
- Wzrost innowacyjności gospodarki w celu poprawy jej konkurencyjności,
- Stworzenie przejrzystych i przyjaznych obywatelowi struktur administracji publicznej za pomocą narzędzi wykorzystujących technologie informacyjne i komunikacyjne,
- Stworzenie warunków dla trwałego i zrównoważonego rozwoju regionalnego,
- Przygotowanie potencjału intelektualnego dla społeczeństwa informacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy,
- Dostosowanie polskiego systemu edukacyjnego do potrzeb społeczeństwa informacyjnego,
- Rozwój polskiego przemysłu informatycznego w zakresie produktów i usług komercyjnych dla społeczeństwa informacyjnego,
- Szeroką promocję kultury polskiej,
- Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia informacyjnego.

Realizacja wyznaczonych celów będzie odbywać się poprzez:

- Koordynowanie działań wszystkich szczebli sektora publicznego,
- Dostosowanie regulacji prawnych do wymagań postępu technologicznego,
- Stymulowanie działań sektora prywatnego i organizacji pozarządowych,
- Inicjowanie działań wymagających użycia środków publicznych,
- Określenie wskaźników służących do rozliczania i weryfikacji realizowanych działań.

Dla osiągnięcia spójności celów zawartych w niniejszym *Planie działań* z ważnymi celami społecznymi i gospodarczymi – niezbędne jest tworzenie lokalnych, regionalnych strategii rozwoju społeczeństwa informacyjnego.

Plan działań *ePolska 2006* odzwierciedla zmiany, jakie dokonały się w czasie od przyjęcia pierwszej wersji dokumentu przez Radę Ministrów we wrześniu 2001 r. do chwili obecnej, w zakresie dotyczącym zarówno najważniejszych celów, projektów wiodących, jak i planowanych zadań szczegółowych.

ePolska 2006 została opracowana na podstawie planów cząstkowych przygotowanych przez właściwe resorty i instytucje im podległe. Dokument główny przedstawia istniejący stan rzeczy, identyfikując przy tym najistotniejsze problemy, kierunki podejmowanych działań oraz grupę celów o znaczeniu priorytetowym, których osiągnięcie konieczne jest dla zapewnienia rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce. Część szczegółowa składa się z dwóch aneksów. Pierwszy - ma formę zestawienia planowanych zadań szczegółowych, jednostek odpowiedzialnych oraz terminów realizacji. Drugi - zawiera zestaw niezbędnych projektów legislacyjnych, istotnych dla osiągnięcia celów .

CEL 1: ROZWÓJ BEZPIECZNEJ INFRASTRUKTURY TELEINFORMATYCZNEJ

a) Budowa infrastruktury teleinformatycznej

Bez efektywnej, dobrej jakościowo i rozbudowanej infrastruktury telekomunikacyjnej nie jest możliwe osiągnięcie przez Polskę wysokiej dynamiki rozwoju społeczno-ekonomicznego oraz włączenie się w proces budowy globalnego społeczeństwa informacyjnego. Zachodzi konieczność podjęcia działań tworzących trwałe infrastrukturalne i instytucjonalne fundamenty stymulujące rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej i informatycznej.

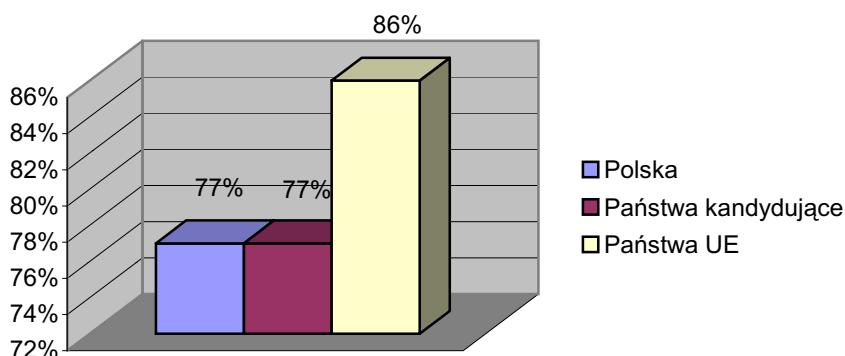
Rozwój infrastruktury powinien skoncentrować się na dwóch celach:

- zapewnieniu odpowiedniej przepustowości sieci telekomunikacyjnej - zarówno wewnątrz kraju, jak i w odniesieniu do sieci globalnej,
- równomiernym pokryciu siecią obszaru kraju tak, aby dać szansę rozwoju wszystkim społecznościom.

W ostatnich latach w Polsce nastąpił istotny rozwój branży telekomunikacyjnej. W 1996 r. udział tego sektora w PKB wyniósł 2,5%, zaś w 2000 r. wypracował już 4,4% PKB. Oznacza to, że od drugiej połowy lat dziewięćdziesiątych powiększał się on średnio w tempie 15% rocznie.

Od początku lat dziewięćdziesiątych, na rynku telefonii lokalnej, w poszczególnych strefach numeracyjnych występował duopol (oprócz strefy warszawskiej, gdzie działa 4 operatorów). Z dniem 1 stycznia 2002 r. rynek ten został całkowicie zliberalizowany. Obok Telekomunikacji Polskiej S.A. działa na nim 63 niezależnych operatorów⁵. Na koniec 2001 r. obsługiwali oni ok. 1 miliona abonentów, osiągając ok. 8% udziału w rynku. TP S.A. posiada 10,5 mln klientów.

1.1 Procent gospodarstw domowych posiadających dostęp do stacjonarnej linii telefonicznej 2001 r.

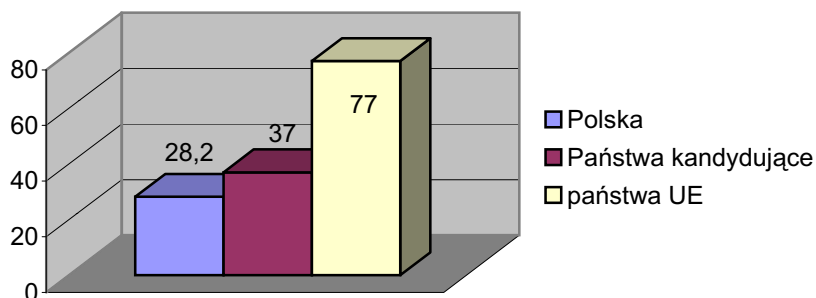

Źródła: . MI., Progress Report, Eurobarometr 2001.

⁵ Stan na czerwiec 2002 r. wg. danych URTiP.

Obecnie 6 operatorów posiada uprawnienia do świadczenia usług międzystrefowych; umowy o połączeniu sieci z siecią TP S.A. podpisało 3 operatorów międzystrefowych, a dalsze umowy są negocjowane. Pełna liberalizacja rynku międzynarodowych usług telefonicznych nastąpi od 1 stycznia 2003.

1.2 Liczba stacjonarnych linii telefonicznych na 100 mieszkańców w końcu 2001 r.

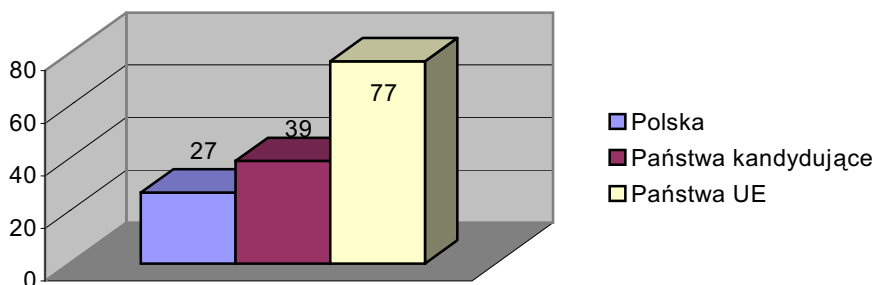

Źródła: URTiP, Progress Report, Eurobarometr 2001

Pomimo wysokich nakładów na infrastrukturę telekomunikacyjną jest ona nadal słabo rozwinięta. Potrzeby inwestycyjne w tym zakresie są bardzo duże i żaden z operatorów nie jest w stanie podolać koniecznym nakładom finansowym na inwestycje w tym zakresie. Szansą na osiągnięcie sukcesu jest aktywne włączenie się państwa w ponoszenie ryzyka związanego z inwestycjami. Działanie to będzie stymulowane poprzez strumień pomocy finansowej z Unii Europejskiej oraz mobilizowanie kapitałów prywatnych do realizacji przedsięwzięć. W tym celu zostanie stworzony mieszany systemem współpracy, zasilany zarówno z budżetu państwa, środków zagranicznych oraz rodzimego kapitału prywatnego.

Dynamicznie rozwija się rynek usług telefonii ruchomej. Liczba jej abonentów wynosiła 9 604 tys. użytkowników⁶ i szacuje się, że do końca 2002 r. przekroczy liczbę abonentów telefonii stacjonarnej. Blisko 25% użytkowników telefonów komórkowych korzysta z telefonów typu *pre-paid**. Trzech operatorów świadczących usługi w systemie *GSM** i *DCS** posiada również zezwolenia na świadczenie usług w systemie *UMTS**, który zacznie funkcjonować od początku 2005 r.

1.3 Liczba telefonów komórkowych na 100 mieszkańców w końcu 2001 r.

Źródła: URTiP, Progress Report, Eurobarometr 2001

⁶ Źródło własne MI.

Istotnym elementem infrastruktury teleinformatycznej kraju jest infrastruktura informatyczna nauki, o której będzie mowa w pkt. 4b).

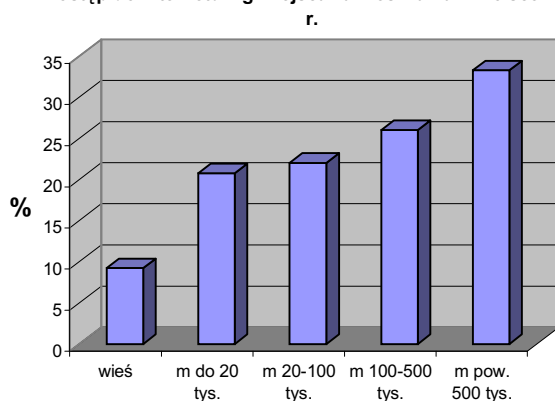
Cele:

- Tworzenie podstaw nowoczesnej infrastruktury telekomunikacyjnej i informatycznej umożliwiającej powszechny dostęp do szerokiego zakresu usług,
- Liberalizacyjna i prokonkurencyjna polityka regulacyjna wobec sektora.

b) Teleinformatyka na obszarach wiejskich

Analizy naukowe dowodzą ścisłego związku pomiędzy nasyceniem infrastrukturą telekomunikacyjną i teleinformatyczną, a poziomem rozwoju społeczno-ekonomicznego danego obszaru. Obecność infrastruktury dla zaawansowanych usług telekomunikacyjnych znacznie podnosi atrakcyjność regionów dla inwestorów krajowych i zagranicznych, wpływa na stymulowanie procesu reorientacji zawodowej na wsi i zmniejszenie bezrobocia. Telekomunikacja, a w szczególności *telematyka**, jest skutecznym narzędziem niwelowania barier dzielących obszary wiejskie od obszarów posiadających rozwiniętą infrastrukturę. Szczególnie ważnym problemem jest inwestowanie w infrastrukturę telefonii stacjonarnej na terenach słabo zurbanizowanych, gdyż szacowane przychody z eksploatacji w małym stopniu pokrywają koszty amortyzacji sieci. Dla rozwiązania tego problemu niezbędne są regulacje prawne dotyczące finansowego wspierania inwestycji infrastrukturalnych, uwzględniające sprawdzony w rozwiniętych gospodarczo krajach model partnerstwa publiczno-prywatnego. Gęstość telefonii przewodowej w Polsce jest znacznie zróżnicowana terytorialnie, przy czym wyraźne braki w tej dziedzinie odczuwalne są na terenach wiejskich.

1.4 Dostęp do Internetu wg miejsca zamieszkania w Polsce w 2000

Źródło: opracowanie własne MI

Możliwość korzystania z usług sieci Internet i szybkiej transmisji danych pozostaje wciąż domeną mieszkańców terenów zurbanizowanych. Konieczne jest zaangażowanie się państwa w działania, które zmniejszą istniejące dysproporcje w poziomie rozwoju regionalnego. Ogromną rolę w tym zakresie mogą odegrać samorządy - zarówno przy organizowaniu procesu inwestycji, jak i poprzez zaangażowanie finansowe. Należy wspierać inicjatywy gospodarcze mieszkańców wsi i małych miast, zmierzające do efektywnego rozwoju tych regionów.

Polityka preferencji proinwestycyjnych dotycząca inwestycji telekomunikacyjnych, w szczególności na obszarach wiejskich, ma na celu zapewnienie w okresie najbliższych 4 lat

średniego wskaźnika nasycenia ponad 370 abonentów telefonii stacjonarnej (z obecnych 282) i 500 abonentów telefonii komórkowej (z obecnych 270) na 1000 mieszkańców.

W czerwcu 2002 r. przy Prezesie Rady Ministrów powstała Rada Informatyzacji Wsi, której zadaniem jest m.in. inicjowanie działań mających na celu wyrównywanie szans w zakresie dostępu młodzieży wiejskiej do systemów i technik teleinformatycznych oraz współdziałanie z organami rządowymi i organizacjami pozarządowymi w zakresie wdrażania technologii informacyjnych i komunikacyjnych do procesów transformacji polskiej wsi.

Mieszkańcy terenów wiejskich mają problemy związane nie tylko z brakiem dostępu do edukacji i informacji, ale również z dystrybucją towarów i usług. Istotną rolę mogą odegrać publiczne punkty dostępu do Internetu, w tym m.in. tworzone w gminach ośrodki multimedialne – telecentra, będące wielofunkcyjnym pomieszczeniem, a docelowo pracownią multimedialną wyposażoną m.in. w sprzęt biurowy oraz stanowiska komputerowe ze stałym łączem internetowym, zlokalizowaną w gminnych domach kultury, szkołach, bibliotekach i innych miejscach skupiających społeczność lokalne.

Cele:

- Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej na wsi stanowiącej bazę techniczną dla wprowadzania elementów nowoczesnej gospodarki,
- Wspieranie rozwoju społeczeństwa informacyjnego na terenach wiejskich,
- Zwiększenie aktywności gospodarczej w regionach poprzez inwestycje w infrastrukturę telekomunikacyjną,
- Ułatwienie procesów reorientacji zawodowej na wsi,
- Tworzenie mechanizmów stymulujących aktywizację zawodową mieszkańców wsi.

c) Rozwój radiofonii i telewizji cyfrowej

Technologicznym fundamentem rozwoju społeczeństwa informacyjnego jest proces konwergencji, ujednoczenia trzech dziedzin: telekomunikacji, informatyki i mediów, u podstaw której leżą techniki cyfrowe. Technologie tradycyjne ustępują miejsca uniwersalnym, cyfrowym sieciom transmisji obrazu, dźwięku i danych komputerowych - multimedialnym sieciom zbudowanym z wykorzystaniem satelitów, łącz optycznych czy radiowych.

Polska stała się w ostatnich latach bardzo atrakcyjnym rynkiem dla rozwoju przekazu satelitarne. W 1999 r. 45,9 % gospodarstw domowych miało możliwość odbioru telewizji satelitarnej, w 2000 r. - 48,1 %⁷. Rozmiar i dynamika polskiego rynku medialnego uzasadniają możliwie szybkie rozpoczęcie wieloetapowych działań wprowadzania telewizji cyfrowej.

Podjęcie działań związanych z rozwojem telewizji cyfrowej w Polsce jest koniecznym elementem powszechnej zmiany cywilizacyjnej związanej z szerokim wykorzystaniem technologii cyfrowej, prowadzącej do rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Telewizja cyfrowa daje większą możliwość wyboru programów i lepszą jakość ich odbioru, pozwala na wprowadzenie nowych usług (*telewizja interaktywna**, *komunikacja multimedialna**). Jej rozwój może stymulująco wpływać na wzrost gospodarczy, sprzyjać powstawaniu nowych miejsc pracy, rozwojowi przedsiębiorczości oraz produkcji nowych dóbr i usług w sektorze

⁷ Mały Rocznik Statystyczny 2002, Warszawa 2002, s.197.

audiowizualnym. Podstawowym zadaniem jest stworzenie dynamicznie rozwijającego się sektora usług multimedialnych w oparciu o tradycyjne oraz nowe metody przekazu.

Cele:

- Zapewnienie dostępu do informacji i dóbr kultury za pośrednictwem cyfrowych przekazów audiowizualnych z zachowaniem zasad pluralizmu oraz różnorodności regionalnej, kulturowej, światopoglądowej i etnicznej,
- Zapewnienie warunków harmonijnego i komplementarnego rozwoju usług audiowizualnych w sieciach naziemnych, satelitarnych i kablowych,
- Zapewnienie dostępu mediów publicznych do naziemnych i satelitarnych *platform cyfrowych** oraz ich funkcjonowania w warunkach konwergencji i konkurencji na rynku usług cyfrowych,
- Stworzenie warunków dla sprawnego funkcjonowania rynku mediów cyfrowych, nadawców i operatorów niepublicznych oraz ochrona ich interesów przez stosowanie *systemów dostępu warunkowego**,
- Stworzenie warunków dla rozwoju rynku mediów cyfrowych z zapewnieniem konkurencyjności, pluralizmu i różnorodności programowej,
- Poprawa jakości technicznej i artystycznej przekazów audiowizualnych w sieciach,
- Stymulowanie rozszerzania zasięgu sieci szerokopasmowych.

d) Bezpieczeństwo sieci

Funkcjonowanie wielu dziedzin gospodarki opiera się na wykorzystaniu sieci teleinformatycznych i aplikacji komputerowych. Stąd też kwestia bezpieczeństwa sieci i zasobów informacyjnych stała się zagadnieniem priorytetowym dla wielu organizacji i instytucji życia gospodarczego, m.in. w handlu i bankowości elektronicznej, gdzie zaufanie klientów ma podstawowe znaczenie dla rozwoju usług świadczonych drogą elektroniczną.

Sprawa bezpieczeństwa sieci obejmuje następujące obszary: polityka bezpieczeństwa, organizacja systemu zarządzania bezpieczeństwem firmy, inwentaryzacja i klasyfikacja posiadanych zasobów, edukacja pracowników, bezpieczeństwo fizyczne i środowiskowe, zarządzanie komunikacją i bieżąca obsługa polityki bezpieczeństwa, kontrola dostępu do zasobów, utrzymanie i rozbudowa systemów informatycznych zgodnie z polityką bezpieczeństwa, zarządzanie ciągłością pracy firmy, zgodność polityki bezpieczeństwa z lokalnymi regulacjami i normami.

Mechanizmy zabezpieczające sieci obejmują następujące działania:

Szyfrowanie informacji. Polega ono na zastosowaniu różnych metod kryptograficznych uniemożliwiających odczytanie danych osobom nieposiadającym prawa dostępu do nich.

Uwierzytelnianie informacji (*podpisy cyfrowe**). Dane przesyłane drogą elektroniczną powinny być zabezpieczone przed nieuprawnionym dostępem. Użytkownicy muszą mieć również pewność, że przesyłany dokument nie został zmieniony podczas transmisji oraz, że został wysłany przez osobę, która figuruje na nim jako nadawca. Zbudowanie *infrastruktury klucza publicznego** (PKI) umożliwi uwierzytelnienie informacji.

Ochrona antywirusowa. Jednym z najpospolitszych zagrożeń sieci komputerowej są programy wykorzystujące słabe punkty systemów operacyjnych. Służą one zarówno do destrukcji systemów, jak i do nielegalnego pozyskiwania informacji systemowych i użytkowych. Aby zabezpieczyć się przed tego typu zagrożeniami wprowadza się tzw. bramy antywirusowe i innego rodzaju oprogramowanie antywirusowe.

Identyfikacja i uwierzytelnianie osób uprawnionych. Bezpieczeństwo transakcji, zapewnienie ich poufności i bezpieczny dostęp do danych zapewnić mogą *karty mikroprocesorowe**, będące istotnym elementem zdobywania zaufania klientów.

Standardy bezpieczeństwa sieci i systemów zabezpieczeń są tworzone przez organizacje normalizacyjne, zarówno na szczeblu europejskim jak i międzynarodowym. W Polsce dobrowolne normy z tego zakresu opracowywane są w Polskim Komitecie Normalizacyjnym (PKN). Wskazane jest zatem uaktywnienie uczestnictwa zarówno sektora prywatnego, naukowego jak i administracji w procesie opracowywania norm na każdym szczeblu od krajowego do międzynarodowego.

Wraz z rozwojem usług świadczonych drogą elektroniczną pojawiają się nowe rodzaje przestępczości. Są to m.in. przestępstwa przeciwko poufności, integralności oraz dostępności danych i systemów komputerowych, rozpowszechnianie nielegalnych treści poprzez sieć oraz naruszanie praw własności intelektualnej. Ze względu na transgraniczny charakter sieci istotne jest, aby współpraca międzynarodowa na tym polu była efektywna i szczegółowo dopracowana. Działania Polski w tym obszarze powinny być ściśle związane z działaniami podejmowanymi w Unii Europejskiej. Konieczne jest opracowanie Polskich Norm wprowadzających normy europejskie oraz międzynarodowe z zakresu bezpieczeństwa teleinformatycznego. 23 listopada 2001 r. Polska podpisała Konwencję Rady Europy w sprawie cyberprzestępstw.⁸ Będzie ona platformą międzynarodowej współpracy w zakresie zwalczania przestępstw związanych z wykorzystaniem technologii informatycznej.

Wchodząca w życie w dniu 16 sierpnia 2002 r. ustawa o podpisie elektronicznym⁹ określa warunki stosowania podpisu elektronicznego, jego skutki prawne, zasady świadczenia usług certyfikacyjnych oraz zasady nadzoru nad podmiotami świadczącymi te usługi. Ustawa stworzy podstawy prawne dla rozwoju infrastruktury klucza publicznego.

Cele:

- Opracowanie strategicznego planu bezpieczeństwa infrastruktury teleinformatycznej,
- Zagwarantowanie wysokiego stopnia bezpieczeństwa sieci i usług świadczonych drogą elektroniczną,
- Wdrożenie w infrastrukturze informatycznej państwa standardów rozwiązań technicznych zachowujących wymagane poziomy bezpieczeństwa,
- Stworzenie warunków do wprowadzenia nowych technologii autoryzacji,
- Wspieranie rozwoju badań w zakresie bezpiecznych sieci teleinformatycznych,
- Promowanie „kultury bezpieczeństwa” w procesie projektowania i wdrażania technologii informacyjnych i komunikacyjnych,
- Promowanie w zakresie bezpieczeństwa i ochrony danych rozwiązań kompatybilnych w skali międzynarodowej.

⁸ <http://conventions.coe.int/Treaty>

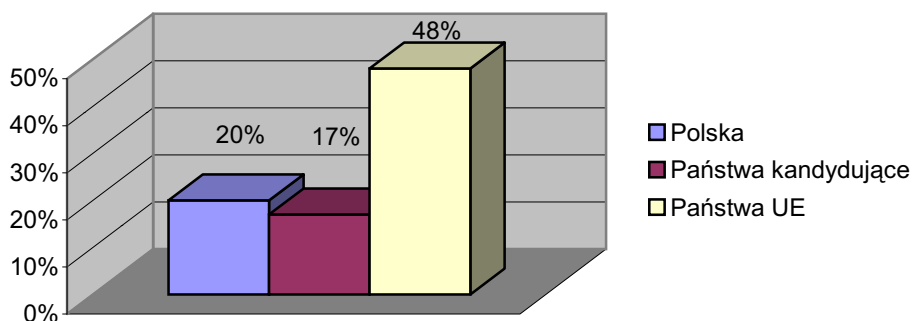
⁹ Dz. U. z 2001 r., Nr 130, poz. 1450.

CEL 2: POWSZECHNY, SZYBSZY I TAŃSZY INTERNET

Podstawowym elementem warunkującym budowę społeczeństwa informacyjnego w Polsce jest powszechny, szybki i tani dostęp do usług informacyjnych i komunikacyjnych, w tym do zasobów informacyjnych Internetu. Aby sprostać temu wyzwaniu należy opracować i wdrożyć regulacje prawne, które zapewnią skuteczne mechanizmy konkurencji oraz umożliwią optymalne wykorzystanie istniejących zasobów sieci telekomunikacyjnych i częstotliwości radiowych.

Z dostępu do Internetu korzysta w Polsce około 7,6 mln osób¹⁰. W ciągu ostatniego roku nastąpił wzrost o ok. 2,7 mln użytkowników.

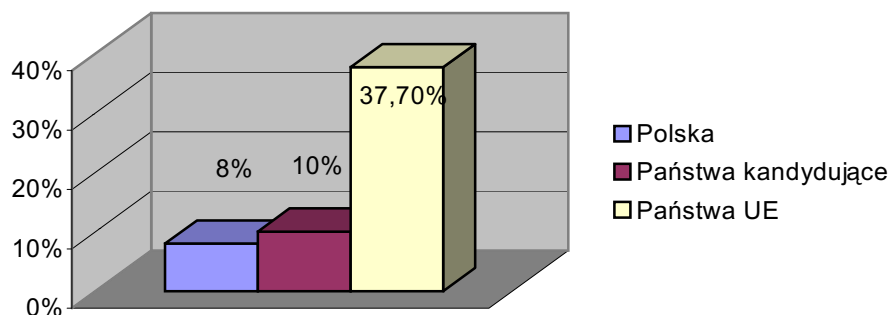
2.1 Procent ludności regularnie korzystającej z Internetu (powyżej 15 roku życia, przynajmniej raz w tygodniu) w 2001 r.

Źródła: TP Internet, Progress Report; Eurobarometr 2001

Aktualnie około 8% gospodarstw domowych ma dostęp do sieci Internet i szacuje się, że ich liczba wzrosła w ciągu ostatniego roku o 3 %. Większość połączeń z siecią Internet realizowana jest z wykorzystaniem modemu przez publiczną sieć telefoniczną lub przez sieć telewizji kablowej.

2.2 Procent gospodarstw domowych z dostępem do sieci Internet w 2001 r.

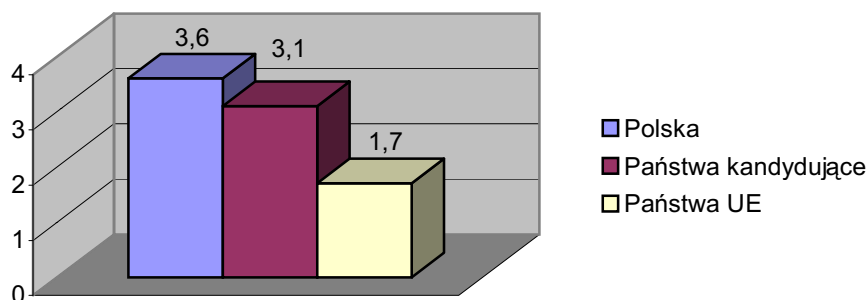

Źródła: Progress Report; Eurobarometr 2001

¹⁰Stan na grudzień 2001 r., według TP Internet

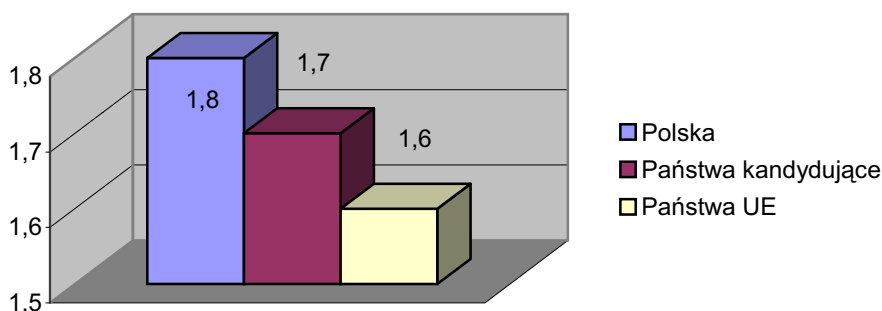
Barierą dalszego dynamicznego wzrostu liczby gospodarstw korzystających z Internetu są wysokie ceny usług telekomunikacyjnych. Ich koszt, system naliczania opłat, a także niska przepustowość połączeń modemowych są czynnikami ograniczającymi dostęp do informacji, rozwój handlu elektronicznego i usług świadczonych drogą elektroniczną.

2.3 Koszt dostępu do sieci Internet w godzinach szczytu
(stawki w Euro, za godzinę) w 2001 r.

Źródła: Progress Report, Eurobarometr 2001

2.4 Koszt dostępu do sieci Internet poza godzinami szczytu
(stawki w Euro, za godzinę) w 2001 r.

Źródła: Progress Report, Eurobarometr 2001

Istotnymi kwestiami są regulacje prawne odnoszące się do zasad użytkowania *łączy dzierżawionych** oraz problemu *ostatniej mili*, co ma kluczowe znaczenie dla funkcjonowania rynku dostawców usług internetowych (*ISP**) oraz powszechnego i taniego dostępu do internetu. Prowadzone obecnie prace nad nowelizacją ustawy Prawo telekomunikacyjne uregulują problem „*uwolnienia pętli abonenckiej*” zgodnie z normami obowiązującymi w UE.

Dostęp do sieci teleinformatycznych można uzyskać również przez infrastruktury alternatywne do stacjonarnych sieci telefonicznych - sieci telewizji kablowych, dostęp bezprzewodowy z wykorzystaniem telefonii *GSM* (protokoły *WAP** i *GPRS**), szerokopasmowy dostęp radiowy (*radiodostęp**), poprzez sieć energetyczną, dostęp wykorzystujący promienie podczerwone, a w przyszłości *UMTS*. Istotną kwestią jest także uregulowanie dostępu do pasma *ISM* (2,4 oraz 5,7 GHz) wolnego od opłat.

Istotne jest wspieranie rozwoju komunikacji multimedialnej obejmującej integrację sieci telewizyjnych i multimedialnych systemów radiokomunikacyjnych z systemami

telekomunikacji kablowej. Rosnące zapotrzebowanie na informację wywołuje potrzebę rozbudowy sieci szerokopasmowych, które mają ogromne znaczenie dla zapewnienia łączności oraz rozwoju *systemów rozsiewczych** wykorzystujących techniki radiowe. Wykorzystanie tych możliwości pozwoli na szybki i stosunkowo tani dostęp do zaawansowanych usług świadczonych drogą elektroniczną.

Rozwój Internetu i usług świadczonych drogą elektroniczną jest ograniczony możliwościami dostępu do terminali internetowych. Tworzenie publicznych punktów dostępu do Internetu przy wykorzystaniu istniejącej infrastruktury wpływa na obniżanie kosztów budowy podstaw rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Największą w Polsce sieć placówek publicznych posiada Poczta Polska i biblioteki. Kilkanaście tysięcy bibliotek publicznych, szkolnych, naukowych, ośrodków informacji i in. będzie stanowić wsparcie budowanego systemu powszechnego dostępu do zasobów informacyjnych.

Budowie infrastruktury informatycznej i logistycznej opartej na sieci Internet, pokrywającej terytorialnie sieć bibliotek publicznych w Polsce służy realizacja projektu INFOBIBnet.¹¹ Głównym zadaniem jest zapewnienie współpracy bibliotekarzy w budowie wspólnych zasobów wiedzy i platformy komunikacji, w celu zaspokojenia potrzeb informacyjnych i edukacyjnych Polaków. Projekt realizowany jest poprzez tworzenie publicznych punktów dostępu do Internetu dla środowisk lokalnych, współtworzenie dobrej jakości zasobów informacyjnych, promowanie informacji o Unii Europejskiej, podnoszenie poziomu edukacji w regionie oraz realizację wspólnych przedsięwzięć organizacyjnych.

Do tego, aby Internet w Polsce był dostępny, szybki, niezawodny i tani - muszą zostać stworzone warunki dla rozwoju konkurencji w telekomunikacji oraz winny być podjęte następujące działania:

- usunięcie istniejących barier prawnych i opracowanie projektów nowych regulacji,
- wspieranie wykorzystywania technik informacyjnych i komunikacyjnych w życiu codziennym oraz rozwój elektronicznego obrotu gospodarczego,
- przełamanie istniejącej bariery wiedzy, uniemożliwiającej szersze i aktywne korzystanie z możliwości stwarzanych przez nowoczesne technologie.

Cele:

- Znaczne obniżenie kosztów dostępu do Internetu poprzez demonopolizacyjną i prokonkurencyjną politykę wobec rynku telekomunikacyjnego,
- Dynamiczny rozwój infrastruktury dostępowej do Internetu,
- Tworzenie publicznych punktów dostępu do sieci,
- Niwelowanie przeszkód w upowszechnianiu rozwoju Internetu,
- Wspieranie inicjatyw budowy sieci amatorskich i prywatnych,
- Wspieranie alternatywnych form dostępu do sieci Internet.

¹¹ <http://ebib.oss.wroc.pl>

CEL 3. ROZWÓJ USŁUG E-ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

a) Administracja rządowa

Administracja publiczna wykorzystująca narzędzia informacyjne i komunikacyjne ma służyć społeczeństwu poprzez swoją dostępność, poufność, wiarygodność i jakość – zarówno na terenie całej Polski oraz w powiązaniu z zasobami informacyjnymi innych krajów. Społeczeństwo oczekuje od administracji publicznej efektywnego i sprawnego działania oraz wysokiej jakości dostarczanej informacji. Szerokie zastosowanie rozwiązań teleinformatycznych, w tym Internetu – pozwala te oczekiwania spełnić. Z tego powodu coraz więcej instytucji sektora publicznego zaczyna stosować rozwiązania określane mianem „rządu w Internecie” (ang. *eGovernment*). Celem ich stosowania jest dostarczanie społeczeństwu informacji i usług administracji w prosty w obsłudze sposób, który zabiera jak najmniej czasu. W rezultacie wprowadzania tego rodzaju rozwiązań - usługi administracji publicznej mają być dostępne przez 24 godziny, 7 dni w tygodniu.

Zastosowania rozwiązań administracji on-line obejmują:

- usługi informacyjne - udostępnianie informacji na stronach WWW urzędów;
- usługi komunikacyjne - wymiana informacji i korespondencji między obywatelem a urzędem, np. przy użyciu poczty elektronicznej, formularzy on-line;
- usługi transakcyjne - pobieranie i składanie deklaracji podatkowych, wnoszenie opłat, ankiety, głosowanie i in.

Techniki *eGovernment* mają duże znaczenie dla przejrzystości działań administracji i eliminowania zjawisk korupcyjnych, racjonalnego wykorzystania środków publicznych, wzrostu zaufania społecznego do sposobu gospodarowania pieniędzmi publicznymi. Są też bardzo istotnym narzędziem usprawniającym relacje między administracją a podmiotami gospodarczymi, zwłaszcza małymi i średnimi firmami. Istotnym elementem wprowadzenia tych technik będzie zmiana relacji w załatwianiu spraw obywatela – to urząd będzie obsługiwał obywatela składającego wniosek w drodze elektronicznej, a nie obywatel obsługiwać urząd dostarczając wymagane dokumenty z różnych źródeł. Dodatkową korzyścią z wprowadzenia *eGovernment* będzie możliwość prowadzenia przez rząd szerszej promocji kraju za granicą.

W kontekście zbliżającej się integracji Polski z Unią Europejską szczególnego znaczenia nabiera konieczność podniesienia jakości usług świadczonych przez instytucje sektora publicznego wszystkich szczebli na rzecz obywateli.

Wykaz podstawowych usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną¹²

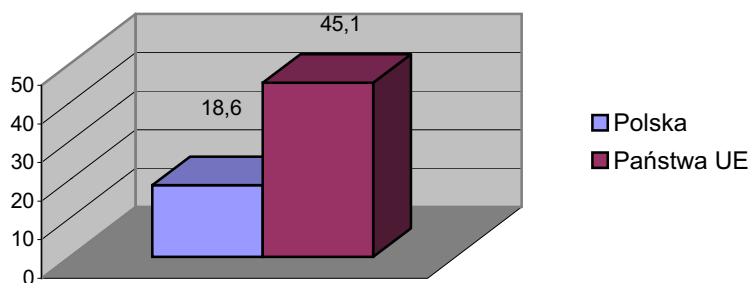
Usługi dla osób fizycznych	Usługi dla podmiotów gospodarczych
1. Podatek dochodowy	1. ZUS
2. Pośrednictwo w poszukiwaniu pracy	2. Podatek dochodowy
3. Ubezpieczenia społeczne	3. VAT
4. Wydawanie dokumentów tożsamości	4. Rejestracja działalności gospodarczej
5. Rejestracja pojazdów	5. Zasoby danych statystycznych
6. Wydawanie pozwoleń na budowę	6. Deklaracje celne
7. Przyjmowanie zgłoszeń na policji	7. Zezwolenia i certyfikaty

¹² Raport Cap Gemini, kwiecień 2002.

8. Zasoby bibliotek publicznych	8. Zamówienia publiczne
9. Wydawanie aktów urodzeń i małżeństwa	
10. Zgłoszenia kandydatów na wyższe uczelnie	
11. Zmiana miejsca zamieszkania	
12. Służba zdrowia	

Adaptacja metod pracy administracji do nowych możliwości technicznych powinna nie tylko zwiększyć dostęp obywateli do informacji urzędowych i umożliwić dogodniejszy sposób załatwiania spraw w urzędzie, ale także zapewnić efektywniejsze współdziałanie organów i instytucji państwowych.

3.1 Procent podstawowych usług publicznych dostępnych poprzez Internet w kwietniu 2002 r.

Źródła: Raport Cap Gemini, kwiecień 2002.

Dzięki wprowadzeniu w życie ustawy o dostępie do informacji publicznej jest obecnie tworzony Biuletyn Informacji Publicznej¹³. Ma on formę urzędowego publikatora teleinformatycznego, składającego się z ujednoczonego systemu stron w sieci internetowej, na których zostanie udostępniona informacja publiczna. Dzięki temu obywatele uzyskają łatwy i bezpośredni dostęp do aktów prawnych, możliwość śledzenia przebiegu procesów decyzyjnych i szybkiego wyszukiwania informacji.

Cele:

- Opracowanie oraz wdrożenie spójnej strategii informatyzacji administracji publicznej,
- Stworzenie za pomocą narzędzi wykorzystujących technologie informacyjne i komunikacyjne, przejrzystej i przyjaznej dla obywatela komunikacji z administracją publiczną,
- Zapewnienie powszechnego dostępu do informacji publicznej, przy zachowaniu odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa,
- Usprawnienie działania administracji poprzez szersze zastosowanie narzędzi wykorzystujących technologie informacyjne i komunikacyjne, w tym zastępowanie papierowego obiegu informacji obiegiem elektronicznym.

¹³ www.bip.gov.pl

b) Administracja samorządowa

Relacja obywatel - administracja, najlepiej realizuje się w urzędach administracji samorządowej. Zadania jakie stoją przed administracją tego szczebla, to przede wszystkim usprawnienie kontaktów z obywatelem, udział w projektach dotyczących rozwoju infrastruktury, w szczególności na terenach wiejskich, budowa publicznych punktów dostępu do sieci w jednostkach organizacyjnych gmin i powiatów, tworzenie i udostępnianie atrakcyjnych dla mieszkańców oraz innych zainteresowanych informacjami o społeczności lokalnej zasobów informacyjnych oraz działalność popularyzacyjno - edukacyjna w promowaniu idei rozwoju społeczeństwa informacyjnego.

Wykorzystanie technik informacyjnych i komunikacyjnych w administracji samorządowej daje obywatelom - oprócz lepszych możliwości pozyskiwania informacji - także możliwość realizacji interaktywnych usług. Interaktywność rozumiana jest także jako narzędzie demokratyzacji, dająca możliwość pełniejszego udziału mieszkańców w lokalnej polityce i zarządzaniu.

Wzajemne przenikanie się działań administracji rządowej i samorządowej jest istotnym argumentem dla uspołnienienia polityki tworzenia i porządkowania struktur informacyjnych państwa, rozumianych jako struktury bazodanowe i teleinformatyczne systemy łączności. Niezbędne jest opracowanie odpowiednich regulacji prawnych i polityki ich porządkowania, poczynając od rejestrów państwowych, przyjęcie standardów automatycznego zapisu i przekazywania (wymiany) danych oraz wprowadzenie standardów kompatybilności systemów informatycznych w administracji publicznej.

Samorzady biorą aktywny udział w tworzeniu, wspólnie z administracją rządową systemu zarządzania w sytuacjach kryzysowych, a także systemów wspomagających bezpieczeństwo w miastach i gminach. Działania samorządów lokalnych mogą w istotny sposób wpłynąć na zmianę struktury zatrudnienia w gminach, szczególnie zagrożonych wysokim bezrobociem, m.in. poprzez prowadzenie kwalifikowanych szkoleń, tworzenie centrów pracy zdalnej, wspieranie dostępu osób niepełnosprawnych i bezrobotnych do narzędzi informacyjnych i komunikacyjnych poprzez współfinansowanie zakupu sprzętu i oprogramowania, szkolenia i in.

Realizowane przez administrację samorządową przedsięwzięcia podejmowane w ramach opracowanych lokalnie planów rozwoju społeczeństwa informacyjnego pozwolą na poprawę funkcjonowania urzędów, pobudzenie gospodarczego rozwoju regionów, złagodzenie skutków bezrobocia, korzystnie wpłyną także na podniesienie poziomu edukacji społeczeństwa.

c) Sądownictwo i Prokuratura

Nowoczesne, z informatyzowanymi sądami i prokuraturą dają rękojmię realizacji zadań w zakresie szeroko rozumianej ochrony prawnej państwa i jego obywateli. Podstawowym zadaniem jest stworzenie, dzięki wykorzystaniu narzędzi informacyjnych i komunikacyjnych takich warunków, aby sądy i prokuratury funkcjonowały jako przyjazne dla obywatela, sprawne instytucje państwa, skutecznie realizujące swoje ustawowe zadania. Jednostki wymiaru sprawiedliwości szeroko i różnorodnie oddziałują na liczne aspekty życia społecznego;

wskazać tu należy między innymi na ważną rolę gwarantowanych przez państwo informacji pochodzących z rejestrów sądowych i ksiąg wieczystych.

Realizowane przedsięwzięcia informatyczne można podzielić na dwa kierunki:

- przygotowanie niezbędnej infrastruktury informacyjnej jednostek resortu – uruchomienie w nich zintegrowanych systemów informacyjnych, których bazy danych umożliwią w przyszłości zastąpienie papierowego obiegu informacji obiegiem elektronicznym,
- stworzenie infrastruktury technicznej umożliwiającej kontaktowanie się z jednostkami resortu drogą elektroniczną.

Informatyzacja jednostek Ministerstwa Sprawiedliwości będzie realizowana poprzez koncentrację sił i środków na realizacji *Głównych Zadań Informatycznych Resortu*. Kontynuowany jest proces modernizacji systemu rejestrów sądowych w ramach realizacji projektu *Centrum Ogólnopolskich Rejestrów Sądowych (CORS)*.

Projekt obejmuje:

I. Krajowy Rejestr Sądowy – w skład którego wchodzi:

- rejestr przedsiębiorców (spółek, spółdzielni, przedsiębiorstw państwowych i in.),
- rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji, publicznych zakładów opieki zdrowotnej,
- rejestr dłużników niewypłacalnych.

II. Nowa Księga Wieczysta – rejestr urzędowy, który stanowi część zadania *Utworzenie Zintegrowanego Systemu Katastralnego*. Projekt zakłada:

- wykonanie oprogramowania elektronicznej księgi wieczystej, oprogramowania wspomagającego pracę wydziałów wieczystoksięgowych, a także opracowanie i przetestowanie elektronicznych połączeń pomiędzy sądami wieczystoksięgowymi i właściwymi wydziałami geodezji,
- opracowanie i wdrożenie przepisów umożliwiających prowadzenie ksiąg wieczystych wyłącznie w postaci elektronicznej, z możliwością konwersji obecnego zasobu do nowej postaci.

Potrzeba stworzenia Systemu Informatycznego Prokuratur, wspomagającego pracę prokuratur, jest następstwem znaczącego wzrostu ilości prowadzonych spraw oraz pojawienia się nowych form przestępczości, w tym przestępczości zorganizowanej, obejmującej swoim zasięgiem również inne państwa.

Cele:

- Przygotowanie niezbędnej infrastruktury informacyjnej jednostek Ministerstwa Sprawiedliwości i uruchomienie w nich zintegrowanych systemów informacyjnych,
- Stworzenie infrastruktury technicznej umożliwiającej kontakt z jednostkami resortu i załatwianie spraw drogą elektroniczną.

d) Policja

Rozwój łączności i technologii informacyjnych i komunikacyjnych jest koniecznym warunkiem prawidłowego zarządzania siłami policji zarówno w sytuacjach kryzysowych jak i przy realizacji rutynowych zadań. Systemy informatyczne tych służb będą nabierać formy

multimedialnych aplikacji z prostym i powszechnym dostępem do baz danych za pośrednictwem intranetu. Ułatwi to komunikację użytkownikom systemów policyjnych z centralnymi systemami administracji państwowej oraz resortami współpracującymi z Policją w zakresie zwalczania przestępczości. Dotyczy to systemów takich jak na przykład: PESEL, Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców, REGON, czy też informatyczny system obejmujący Centralny Rejestr Skazanych. Korzystanie przez Policję z zewnętrznych baz danych rodzi konieczność wdrażania w policyjnych systemach informatycznych skutecznych rozwiązań w zakresie ochrony dostępu i bezpieczeństwa danych.

Nowością są systemy informatyczne wspierające dowodzenie siłami policyjnymi. Ta dziedzina zastosowań charakteryzuje się przede wszystkim koniecznością integracji systemów łączności i informatyki. Wykorzystuje także techniki związane np. z mobilnym dostępem do zasobów informatycznych, czy wykorzystaniem techniki *GPS** do pozycjonowania patroli i miejsc zdarzeń. Rozwój systemów tego typu zmierza również w kierunku integracji z innymi służbami (np. pogotowie, straż pożarna). Obecnie w UE trwają intensywne prace nad wprowadzeniem systemu nawigacji satelitarnej Galileo, który będzie spełniał, m.in. funkcję systemu *GPS*. W roku 2002 Polska włączy się w prace związane z przygotowaniem się do korzystania z tego systemu.

Innym kierunkiem rozwoju zastosowań technologii informacyjnych w polskiej Policji będą systemy dedykowane określonym zastosowaniom (np. system daktyloskopijny, analizy kryminalnej). Systemy takie, wyposażone w „inteligencję” połączoną z dużą mocą obliczeniową dadzą efekty niemożliwe do osiągnięcia metodami manualnymi.

Cele:

- Poprawa stanu bezpieczeństwa państwa poprzez lepsze wykorzystanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych w Policji,
- Zwiększenie skuteczności kierowania siłami policyjnymi odpowiedzialnymi za porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli w dużych aglomeracjach miejskich,
- Zwiększenie skuteczności działań operacyjno-rozpoznawczych i prewencyjnych poprzez wprowadzenie powszechnego i pełnego dostępu do informacji dla jednostek policji za pomocą narzędzi informacyjnych i komunikacyjnych,
- Wyposażenie organów ścigania w uprawnienia i środki niezbędne do zwalczania przestępczości elektronicznej,
- Wzmocnienie mechanizmów współpracy międzynarodowej, zwłaszcza z Unią Europejską, w walce z przestępczością zorganizowaną i nowymi rodzajami przestępczości elektronicznej.

CEL 4: INWESTOWANIE W LUDZI I UMIEJĘTNOŚCI

a) Edukacja w społeczeństwie informacyjnym

Europejskie społeczeństwo informacyjne to społeczeństwo uczące się. Oznacza to nie tylko konieczność powszechnego dostępu do technologii informacyjnych, ale także wykorzystanie ich w procesie ciągłej edukacji. Sukcesy gospodarcze, wysoka pozycja kraju na rynku światowym i konkurencyjność gospodarki w coraz większym stopniu zależą od poziomu wiedzy społeczeństwa oraz umiejętności tworzenia i wykorzystywania szeroko rozumianej wiedzy technicznej, ekonomicznej oraz informatycznej.

Polska stoi przed koniecznością wypełnienia luki edukacyjnej, która dzieli nas od krajów wysoko rozwiniętych. Jest to szczególnie ważne w przededniu integracji z Unią Europejską i perspektywą udziału w międzynarodowym rynku pracy. Unowocześnienie polskiego systemu edukacyjnego jest niezbędną inwestycją w rozwój społeczeństwa wkraczającego w cyfrowe stulecie, a zwłaszcza młodego pokolenia. Koniecznością staje się włączenie do programu nauczania zajęć umożliwiających nabywanie umiejętności posługiwania się narzędziami informacyjnymi i komunikacyjnymi, które są niezbędne do aktywnego udziału w społeczeństwie informacyjnym.

Rozwój technologii informacyjnych i komunikacyjnych wzbogacił metody przekazywania wiedzy, co w znacznym stopniu zwiększa atrakcyjność procesu edukacyjnego i polepsza jego efektywność. Dzięki wykorzystaniu systemów teleinformatycznych dynamicznie rozwija się nowa forma edukacji – zdalna edukacja, która odgrywa coraz większą rolę w procesie kształcenia ustawicznego. Jest ona ważnym elementem nowoczesnego systemu edukacji, tym bardziej, że adresowana jest głównie do osób dążących do podniesienia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, osób bezrobotnych, młodzieży z ubogich rodzin i środowisk wiejskich, osób o utrudnionym dostępie do zasobów wiedzy oraz osób niepełnosprawnych.

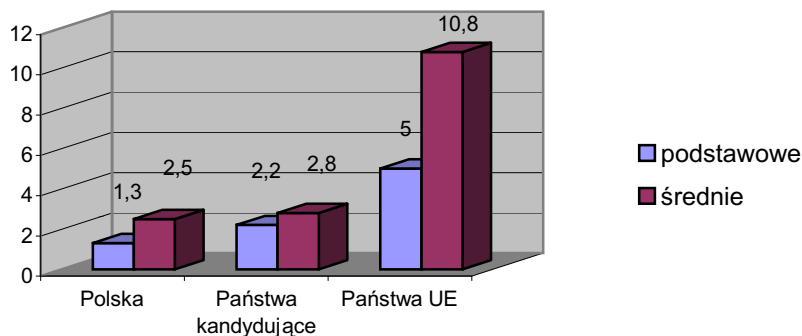
Zasoby sieci Internet zawierają różnorodne treści edukacyjne, które z powodzeniem mogą być wykorzystywane w procesie dydaktyczno – wychowawczym. Warunkiem wykorzystania Internetu jest stworzenie infrastruktury teleinformatycznej dla szkół, odpowiednio rozbudowane zasoby edukacyjne i przygotowanie kadry nauczycieli, zarówno do nauczania informatyki *sensu stricto*, jak i do wykorzystania narzędzi informacyjnych i komunikacyjnych w nauczaniu innych przedmiotów.

Stan wyposażenia polskich szkół w narzędzia wykorzystujące technologie informacyjne i komunikacyjne poprawia się systematycznie. Od 1998 roku realizowane są przez resort edukacji projekty wyposażania szkół w pracownie internetowe:

- *Pracownia internetowa w każdej gminie* – zrealizowany w 1998 roku;
- *Pracownia internetowa w każdym gimnazjum* – zakończenie przewiduje się jesienią 2002 roku;

- *Pracownia internetowa w każdej szkole* – rozpoczęty w 2001 roku, zakończenie przewiduje się w 2006 roku.

4.1 Liczba komputerów z dostępem do Internetu na 100 uczniów w szkołach w 2001 r.

Źródła: KBN, Progress Report, Eurobarometr 2001

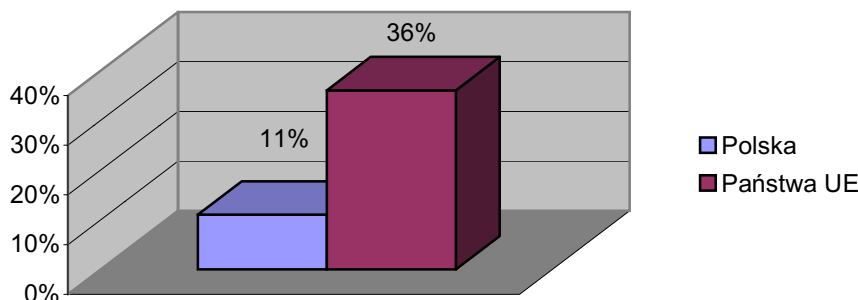
Działania resortu wspierane są inicjatywami społecznymi i organizacji pozarządowych. Do największych należą:

- Powstała w 1998 roku inicjatywa o zasięgu ogólnopolskim [Interkl@sa](mailto:interkl@sa) (skupiająca organizacje pozarządowe oraz wiele firm prywatnych) poparta przez Sejmową Komisję Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Ministerstwo Edukacji, wykorzystująca różnorodne środki finansowe: budżetowe (projekty internetowe), Unii Europejskiej, międzynarodowych organizacji finansowych, samorządów lokalnych, organizacji pozarządowych, sponsorów prywatnych.
- Powstała w 1999 roku inicjatywa „Internet w Szkołach Projekt Prezydenta RP” będąca ogólnopolskim przedsięwzięciem mającym na celu szeroko pojętą popularyzację wykorzystania nowych technologii wśród osób uczących się. Program ten jest realizowany przy współpracy z założoną przez PAN, Polską Fundacją Upowszechniania Nauki i jest finansowany ze środków pozabudżetowych.
- Projekt *Intel Teach to The Future*, realizowany od 2001 roku w Polsce, światowy program przygotowania możliwie dużej liczby nauczycieli w zakresie zastosowania technologii informacyjnych i komunikacyjnych w nauczaniu (w roku 2001 w szkoleniach uczestniczyło 5 tys. nauczycieli; w roku 2002 planuje się szkolenie 20 tys. nauczycieli). Projekt ten w 2001 roku realizowany był w ramach inicjatywy interkl@sa.
- Inicjatywa *Tani Komputer dla nauczyciela*, podjęta przez Polsko-Amerykańską fundację Wolności (finansowanie inicjatywy) i Ogólnopolską Fundację Edukacji Komputerowej (logistyka) polega na umożliwieniu nauczycielom zakup komputera na raty, gdzie koszt odsetek od kredytu pokrywa sponsor; dotychczas z tej formy pomocy skorzystało ponad 3 tys. nauczycieli.
- Projekt Telekomunikacji Polskiej S.A. *Darmowe impulsy dla szkół*, od 2000 roku realizowany projekt przyznania szkołom miesięcznej bonifikaty 600 jednostek taryfikacyjnych (impulsów) na połączenia z pracowni szkolnej do sieci Internet poprzez numery dostępowe TP S.A., oraz przydzielanie szkołom numerów telefonicznych za 1 zł.

Czynnikiem ograniczającym powszechne zastosowanie informatyki w szkołach jest niewystarczające przygotowanie nauczycieli. Szkolenia obejmujące nie tylko wiedzę

teoretyczną, lecz także ukierunkowane zajęcia warsztatowe powinny obejmować nie tylko grono nauczycieli informatyki, lecz także nauczycieli innych przedmiotów.

4.2 Procent nauczycieli korzystających regularnie z Internetu dla celów innych niż nauczanie informatyki w 2001 r.

Źródło KBN, Eurobarometr 2001.

Działania zmierzające do zbudowania systemu kształcenia ustawicznego osób dorosłych zajmują kluczowe miejsce w *Narodowej Strategii Wzrostu Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich na lata 2000-2006*.¹⁴

Wykształcenie społeczeństwa nie może być traktowane wyłącznie jako indywidualna sprawa osób uczących się, lecz jako strategiczne zadanie dla państwa. Obowiązkiem rządu jest zapewnienie powszechnego nauczania posługiwania się nowymi technikami, stworzenie warunków dostępu do programów i narzędzi informacyjnych dla nauczycieli i młodzieży we wszystkich typach szkół. Niezwykle istotne jest opracowanie i przyjęcie *Narodowego Programu Edukacji na rzecz Społeczeństwa Informacyjnego*. Priorytetem obecnym na wszystkich etapach prac powinno być wyrównywanie szans młodzieży wiejskiej oraz osób niepełnosprawnych.

Cele:

- Dostosowanie programów edukacyjnych wszystkich poziomów do potrzeb rozwoju społeczeństwa informacyjnego,
- Budowa bazy zasobów edukacyjnych, tematycznych *portali** edukacyjnych, elektronicznych bibliotek wirtualnych, serwerów z materiałami edukacyjnymi, tworzenie multimedialnych aplikacji edukacyjnych,
- Opracowanie programów i systemu kształcenia ustawicznego.

¹⁴ <http://www.mpips.gov.pl>

b) Przygotowanie potencjału intelektualnego dla społeczeństwa informacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy

W społeczeństwie informacyjnym i gospodarce opartej na wiedzy nie można ograniczać się do wykorzystywania dorobku światowego w dziedzinie nauki. Niezbędne jest tworzenie własnych zasobów wiedzy i nabywanie umiejętności, które mogą stać się podstawą przyszłej aktywności społecznej i gospodarczej. Istnieje potrzeba właściwego ukierunkowania badań naukowych. Priorytety badawcze zostały zaproponowane przez Komitet Prognoz „Polska 2000 Plus” działający przy prezydium PAN¹⁵.

Cele priorytetów badawczych powinny:

- Antycypować wyraźnie odczuwalne potrzeby społeczeństwa i przyczynić się do poprawy innowacyjności i konkurencyjności gospodarki,
- Obejmować te dziedziny, które rokują szanse na komercjalizację wyników badań,
- Uwzględniać potrzeby gospodarki narodowej, a zwłaszcza szanse rozwoju oryginalnej produkcji,
- Uwzględniać kryterium zwrotu kapitału zainwestowanego w dany priorytet badawczy,
- Uwzględniać te kierunki badań, które mogą stanowić podstawę działalności dla małych i średnich przedsiębiorstw,
- Uwzględniać w perspektywie integracji Polski z Unią Europejską kierunki europejskiej polityki naukowej,
- Uwzględniać możliwość ochrony patentowej wyników badań o charakterze stosowanym,
- Odpowiadać specyficznym szansom i problemom polskim.

Na podstawie tych kryteriów wyboru wyznaczono 4 obszary tematyczne: *Info*, *Techno*, *Bio* oraz *Basics*. Obszar *Info* związany jest bezpośrednio z przygotowaniem potencjału intelektualnego dla społeczeństwa informacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy oraz realizacją niniejszego *Planu działań*.

Obejmuje on następujące dziedziny priorytetowe:

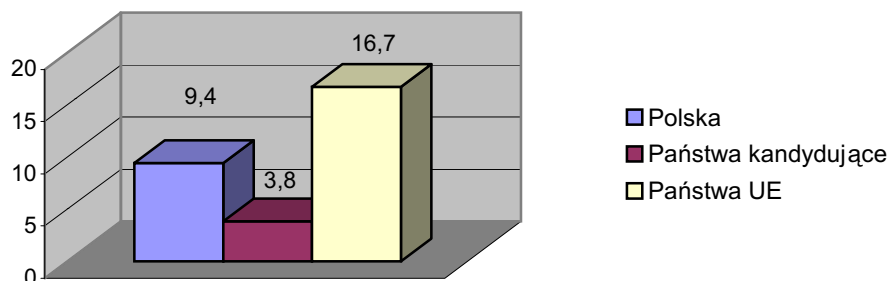
- Inżynieria oprogramowania, wiedzy i wspomaganie decyzji - wspomaganie decyzji w teleinformatyce, modelowanie wiedzy, inżynierię oprogramowania rozproszonego,
- Sieci inteligencji otoczenia - usługi i technologie informatyczno-telekomunikacyjne, w szczególności: usługi i zarządzanie w sieciach inteligencji otoczenia, projektowanie oraz zarządzanie infrastrukturą teleinformatyczną, jakość i bezpieczeństwo usług i sieci teleinformatycznych, struktury i algorytmy sieci inteligentnych, w tym sieci neuronowych,
- Optoelektronika - optoelektroniczne urządzenia i systemy pomiarowe, technologie laserowe, systemy detekcji i zobrazowania, niebieską optoelektronikę.

Obszarze *Basics* odnosi się do szerokopasmowych sieci teleinformatycznych. Tworzą one nowe możliwości współpracy ośrodków naukowych i badawczych, umożliwiając powstanie ogólnodostępnych zasobów informacji. Sprawna, multimedialna komunikacja środowisk naukowych będzie podstawą innowacyjności nie tylko w dziedzinie naukowej, ale także gospodarczej. Aktualny stopień rozwoju polskiej infrastruktury informatycznej dla potrzeb

¹⁵ "Jaka polityka naukowa dla Polski? Priorytety badawcze", Warszawa 2002.

środowiska naukowego odpowiada poziomowi krajów Europy Zachodniej. Została ona stworzona przez jednostki naukowe przy wsparciu Komitetu Badań Naukowych.

4.3 Liczba komputerów z dostępem do Internetu na 100 uczniów w szkołach wyższych w 2001 r.

Źródła: KBN, Progress Report, Eurobarometr 2001

Podstawowym sposobem zapewnienia polskim naukowcom dostępu do szybkich łączy internetowych dla potrzeb badań naukowych i współpracy z wiodącymi ośrodkami krajowymi i zagranicznymi jest program *PIONIER: Polski Internet Optyczny – Zaawansowane Aplikacje, Usługi i Technologie dla Społeczeństwa Informacyjnego* przygotowany i koordynowany przez Komitet Badań Naukowych, realizowany przez konsorcja naukowe złożone z jednostek naukowych, podmiotów gospodarczych, organów administracji rządowej i samorządowej, a współfinansowany ze środków pozabudżetowych.

Dalsze zwiększone nakłady są jednak niezbędne, gdyż warunkują one przyspieszenie rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Należy położyć nacisk na kształcenie nauczycieli akademickich w zakresie wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych w pracy badawczej i dydaktycznej oraz na tworzenie powszechnie dostępnych zasobów wiedzy dla wszystkich szczebli systemu edukacji i ogółu społeczeństwa. W celu pełniejszego przygotowania potencjału intelektualnego dla społeczeństwa informacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy, niezbędne jest rozpoczęcie strategicznych programów badawczych inicjowanych przez KBN, Ministerstwo Infrastruktury i Ministerstwo Gospodarki w wymienionych dziedzinach.

Cele:

- Reorientacja tematyczna badań - większa koncentracja na potrzebach gospodarki i globalnego społeczeństwa informacyjnego,
- Zwiększenie nakładów na badania aplikacyjne,
- Wprowadzanie rozwiązań mających na celu przywrócenie więzi pomiędzy nauką a gospodarką w celu zapewnienia jej innowacyjności.

c) Ochrona zdrowia

Postęp jaki dokonuje się w zakresie opieki zdrowotnej i leczenia, z jednoczesnym wydłużaniem się długości życia człowieka i starzeniem się populacji, prowadzi nieuchronnie do zwiększania wydatków na ochronę zdrowia. Pojawia się zatem podwójne wyzwanie: poprawienie jakości i dostępności opieki zdrowotnej dla obywateli oraz konieczność ograniczania kosztów. Sprostanie tym wyzwaniom nie będzie możliwe bez wdrożenia i

szerokiego zastosowania w pełni zintegrowanych, współdziałających i zmodernizowanych informatycznych systemów w służbie zdrowia. Ich funkcjonowanie i upowszechnienie oprogramowania wspomagającego zarządzanie służbą usprawni gospodarkę finansową placówek służby zdrowia, gromadzenie i analizę danych, szkolenie kadry, wpłynie na obniżenie kosztów ich funkcjonowania i zwiększy skuteczność opieki zdrowotnej.

Efektywność służby zdrowia wykorzystującej potencjał techniki cyfrowej warunkowana będzie w znacznym stopniu koordynacją prowadzoną przez Centrum Systemów Informatycznych Ochrony Zdrowia. Centrum realizuje obecnie grupę projektów informatycznych o wspólnej nazwie Rejestr Usług Medycznych. Ogólnokrajowy system RUM, jest największą inwestycją informatyczną w historii Polski, a także jedną z największych tego typu inwestycji w Europie. Prowadzone i planowane prace, poza celami związanymi bezpośrednio z rejestrowaniem i rozliczaniem usług medycznych, zdynamizują rozwój społeczeństwa informacyjnego w Polsce.

W ramach projektu RUM planowane jest wydanie całemu społeczeństwu elektronicznych Kart Ubezpieczenia Zdrowotnego. Karta ta będzie jedynym dokumentem uprawniającym do korzystania ze świadczeń medycznych finansowanych w ramach systemu ubezpieczeń zdrowotnych lub budżetu państwa. Będzie ona wydawana w momencie nadania obywatelowi numeru PESEL, a więc około 3 miesiąca życia. Każdy obywatel będzie miał możliwość dostępu drogą elektroniczną do informatycznych zasobów o stanie swojego zdrowia, z uwzględnieniem ochrony danych osobowych, a także do kosztów usług medycznych ponoszonych w ramach ubezpieczenia zdrowotnego.

Wszyscy wykonawcy usług medycznych w ramach systemu ubezpieczeń zdrowotnych lub budżetu państwa (ponad 200 tysięcy podmiotów), będą mieli obowiązek elektronicznej rejestracji udzielonych usług medycznych i cyklicznego przekazywania ich drogą elektroniczną do Rejestru Usług Medycznych. Obok elektronicznej karty ubezpieczenia zdrowotnego będzie wydanych ok. 200 tys. kart pracownikom medycznym.

W CSIOZ tworzona jest baza danych o placówkach i ośrodkach medycznych - Rejestr Zakładów Opieki Zdrowotnej. Zasadniczą zmianą jest nowa, elektroniczna forma rejestru zakładów opieki zdrowotnej oraz zastosowanie kodów identyfikacyjnych. Rejestr ten, a w przyszłości rejestr: kolumn transportu sanitarnego, zawodów medycznych, indywidualnych praktyk lekarskich i aptek, stanie się uniwersalnym źródłem wiedzy o funkcjonowaniu sektora oraz punktem wyjścia do analiz i prognoz dla służby zdrowia.

Upowszechnienie dostępu do informacji medycznej zwiększy udział pacjentów w procesie leczenia. Dzięki istnieniu dostępnych w sieci Internet baz danych informacji medycznej, pacjent będzie miał możliwość uzyskania informacji np. o lokalizacji wybranej placówki służby zdrowia, specjalności lekarza, oferowanych usługach medycznych, itd. Wykorzystanie technologii informacyjnych w służbie zdrowia ułatwi pacjentom kontakt z lekarzem i poprawi sprawność funkcjonowania służb ochrony zdrowia.

Cele:

- Informowanie społeczeństwa o polityce państwa w zakresie ochrony zdrowia i usług oferowanych przez zakłady publiczne i prywatne,
- Obniżenie kosztów specjalistycznej opieki medycznej i podwyższenie jej poziomu poprzez szersze wykorzystanie narzędzi informacyjnych i komunikacyjnych,
- Przygotowanie społeczeństwa do świadomego korzystania z informacji w zakresie ochrony zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,

- Promocja zdrowego stylu życia oraz edukacji zdrowotnej poprzez wykorzystanie narzędzi informacyjnych i komunikacyjnych.

d) Polskie zasoby kultury w sieci

Zdobycze technologiczne ostatnich dziesięcioleci stawiają zupełnie nowe wyzwania w zakresie edukacji kulturowej, a jednocześnie umożliwiają efektywne wykorzystanie infrastruktury teleinformatycznej w upowszechnianiu wiedzy o szeroko rozumianej kulturze i dziedzictwie narodowym. Warunkiem wykorzystania tych możliwości jest opracowanie i aktualizowanie banków informacji na temat instytucji życia kulturalnego oraz opracowanie zasad wymiany i udostępniania tych informacji.

Podjęto prace nad przygotowaniem i wdrożeniem koncepcji systemu informacji o kulturze. Wspólnie z samorządami utworzono *Zespół ds. Systemu Informacji o Kulturze*, który dokonał przeglądu prac prowadzonych nad bazami danych i serwisami informacji kulturalnej w Ministerstwie Kultury oraz w poszczególnych województwach. Wspólne opracowanie koncepcji struktury baz danych oraz zasad wymiany informacji może w znacznym stopniu obniżyć koszty tworzenia systemu oraz zwiększyć jego efektywność. Przyjęto założenie, że system powinien być wspólny, natomiast administrowanie nim oraz aktualizacja winny być przekazane do poszczególnych jednostek, z możliwością integracji danych w skali ogólnopolskiej.

Cele systemu w kategoriach:

Informacja:

- Przygotowanie szeroko dostępnej bazy internetowej prezentującej polską kulturę i dziedzictwo narodowe,
- Prezentacja „oferty programowej” obejmującej codzienną aktywność kulturalną różnych podmiotów w kraju,
- Skatalogowanie elektroniczne dóbr kultury w Polsce i udostępnienie informacji o nich w postaci umożliwiającej kompleksowe korzystanie z informacji,
- Budowa systemu informacji o zasobach archiwów, obejmującego dostęp on-line do materiałów archiwalnych.

Racjonalizacja:

- Przygotowanie bazy oraz systemu wymiany informacji zarządczej, obejmującej w szczególności podstawowe dane dotyczące instytucji kultury, standardów jakości oraz ich efektywności działania.

Edukacja:

- Edukacja kulturalna społeczeństwa.

Promocja:

- Promowanie w świecie wiedzy o kulturze i historii Polski za pośrednictwem mediów elektronicznych

CEL 5: STYMULOWANIE LEPSZEGO WYKORZYSTANIA TECHNOLOGII INFORMACYJNYCH

a) Gospodarka elektroniczna

Gospodarka elektroniczna to taki model gospodarki, w której produkty i usługi cyfrowe są powszechnie używane do realizacji procesów gospodarczych. Działalność gospodarcza wykonywana poprzez sieć cechuje się niezależnością od geograficznego położenia stron kontraktu, skróconym czasem reakcji, niższymi kosztami i możliwością automatycznej reakcji na występujące zdarzenia. Ze względu na wymienione cechy - gospodarka elektroniczna będzie o wiele bardziej efektywna niż tradycyjne formy obrotu gospodarczego.

Dynamiczny rozwój technologii teleinformatycznych oraz możliwości ich wykorzystania w obrocie handlowym stwarzają szansę przyspieszonego rozwoju całej gospodarki. Jej konkurencyjność będzie zależała od innowacyjności i potencjału naukowego, dlatego kluczowym problemem jest odnowienie więzi pomiędzy polską gospodarką i nauką oraz ukierunkowanie badań na interdyscyplinarne potrzeby elektronicznej gospodarki i globalnego społeczeństwa informacyjnego.

Do prawidłowego funkcjonowania nowego modelu gospodarki niezbędne jest przygotowanie odpowiednich ram prawnych. Stanowione prawo powinno być przejrzyste, zrozumiałe i jednoznaczne, zaś jego zmiany - przewidywalne, stymulujące rozwój przedsiębiorczości i jednocześnie chroniące społeczeństwo przed nadużyciami. Wiele projektów aktów prawnych tworzących podstawy elektronicznego obrotu gospodarczego zostało już przygotowanych. Spodziewanym efektem ich przyjęcia będzie wzrost aktywności przedsiębiorców w sektorze handlu elektronicznego, usprawnienie działania administracji publicznej oraz redukcja kosztów jej funkcjonowania dzięki świadczeniu usług drogą elektroniczną. Zmiany zaowocują także tworzeniem nowych miejsc pracy związanych z gospodarką elektroniczną (szczególnie w małych i średnich przedsiębiorstwach), wzrostem jej innowacyjności i konkurencyjności, powiększeniem zakresu i podniesieniem jakości usług oraz obniżeniem cen.

W gospodarce elektronicznej szczególną rolę odgrywa sektor, w którym produkty i usługi cyfrowe są nie tylko środkiem zarządzania, ale również towarem.

Obejmuje on następujące branże:

- informatyczną (oprogramowanie),
- medialną (informacyjny, rozrywkowy),
- finansową (bankowy, kapitałowy, itp.),
- edukacyjną (szkolenia, doradztwo – ekonomiczne, prawne itp.).

Polski rynek *e-commerce* cechuje się bardzo dużym potencjałem, jeżeli wziąć pod uwagę szybko rosnącą liczbę osób mających dostęp do Internetu i powstawanie nowych przedsiębiorstw oferujących zróżnicowane usługi w formie elektronicznej. Szansą dla dynamicznego rozwoju gospodarki elektronicznej są rozwijające się, alternatywne do dostępu stacjonarnego, systemy *GSM* wykorzystywane w dziedzinie handlu mobilnego. Spodziewanym efektem upowszechnienia wykorzystania tego rodzaju systemów dostępu do

sieci jest wzrost obrotu gospodarczego, zwłaszcza w dziedzinie B2C*. Niezwykle istotny dla rozwoju gospodarki elektronicznej w Polsce jest udział polskich przedstawicieli w międzynarodowych organizacjach i spotkaniach w tym: ustaleniach i działaniach standaryzujących zasady gospodarki elektronicznej.

Na rozwój gospodarki elektronicznej korzystnie wpłynie również stopniowe informatyzowanie systemu zamówień publicznych. Od 1997 roku ogłoszenia o udzielanych zamówieniach publicznych równoległe z wydaniem papierowym udostępniane są na serwerze WWW i FTP* Urzędu Zamówień Publicznych. Serwis Urzędu udostępnia także aktualne informacje prawne, publikacje itd. Wprowadzona została jednocześnie możliwość przesyłania ogłoszeń drogą elektroniczną zarówno poprzez sieć Internet jak i system PEAR*. Aktualnie ok. 20% ogłoszeń trafia do UZP w ten właśnie sposób.

Szansą na rozbudowę i modernizację istniejącej sieci transportu jest uwzględnienie możliwości jakie oferują inteligentne systemy wspomagania transportu, co jest istotne także z punktu widzenia poprawy bezpieczeństwa na drogach i szlakach kolejowych, w transporcie morskim i powietrznym. Jak pokazują doświadczenia państw rozwiniętych, systemy te znacznie poprawiają bezpieczeństwo podróży, zwiększają przepustowość dróg lądowych oraz zmniejszają emisję spalin. Wprowadzenie inteligentnych systemów wspomagania transportu wpływa ponadto na zmniejszenie cen usług przewozowych.

Cele:

- Tworzenie mechanizmów i struktur rozwoju elektronicznej gospodarki w Polsce,
- Wprowadzenie niezbędnych, zgodnych ze standardami europejskimi, regulacji prawnych,
- Zapewnienie bezpieczeństwa i wysokiego stopnia niezawodności w obrocie elektronicznym,
- Zwiększenie udziału małych i średnich przedsiębiorstw w gospodarce elektronicznej,
- Budowa zaufania do handlu elektronicznego i usług świadczonych drogą elektroniczną,
- Wspieranie i promocja polskiego przemysłu bazującego na technologiach informacyjnych i komunikacyjnych,
- Usprawnienie systemu zamówień publicznych poprzez zastosowanie sieci teleinformatycznych.

b) Praca zawodowa w gospodarce opartej na wiedzy

Szybki i stały postęp naukowo-techniczny, nowe produkty i usługi na rynku oferowane konsumentom oraz nowe sposoby funkcjonowania przedsiębiorstw stawiają nowe wymagania pracownikom. Będą oni musieli nadążyć z podnoszeniem swoich kwalifikacji, a niekiedy głęboko się przekwalifikować, aż do zmiany zawodu włącznie. Duża wiedza i umiejętności, a co za tym idzie zdolność do wszechstronnego wykorzystania możliwości oferowanych przez nowe urządzenia i usługi, wpływają na styl i jakość życia obywateli.

Kształtowanie się społeczeństwa informacyjnego i gospodarki elektronicznej będzie wywierać coraz bardziej istotny wpływ na funkcjonowanie rynku pracy. Przejawem tego będą:

- zmiany w funkcjonowaniu tradycyjnych działów gospodarki, wynikające ze wzrostu możliwości uzyskiwania i przetwarzania informacji,
- generowanie popytu na wykonywanie pracy w sektorze tworzenia, przekształcania i eksploatacji technologii informacyjnych i komunikacyjnych,

- zmiany produktywności pracy i kapitału, proporcje używanych czynników produkcji i ich relatywne ceny, a tym samym - na współczynnik zatrudnienia potencjalnych demograficznych zasobów pracy, proporcje czasu pracy i czasu wolnego.

W ostatnich latach rynek pracy w Polsce ulega dynamicznym przeobrażeniom, zarówno w układzie branż, jak i sektorów gospodarki. Zachodzące procesy restrukturyzacyjne powodują zanik wielu zawodów i powstawanie innych. Bieżąca obserwacja tych procesów jest konieczna dla kreowania racjonalnej polityki rynku pracy i stymulowania pożądaných zmian w strukturze zatrudnienia. Będzie ona znacznie ułatwiona dzięki zastosowaniu informacyjnych technologii zbierania, przetwarzania i publikowania informacji. Ich zastosowanie może również w znaczący sposób ułatwić obserwację i rejestrowanie zjawisk zachodzących na rynku pracy.

Doskonalony jest system komputeryzacji urzędów pracy. Wdrożenie systemu PULS przyczyniło się do ułatwienia przepływu informacji potrzebnych do monitorowania, kreowania polityki wobec rynku pracy oraz usprawnienia obsługi petentów urzędów pracy. Nadal istnieją ogromne możliwości udoskonalenia funkcjonowania i rozszerzenia oferty usługowej urzędów pracy poprzez wykorzystanie sieci teleinformatycznych. Najważniejsze z nich to:

- przygotowanie komputerowej bazy danych o rynku pracy,
- wprowadzenie pełnego, ogólnopolskiego banku ofert pracy dostępnego poprzez Internet.

Sieci teleinformatyczne umożliwiają rozwój elastycznych form zatrudnienia, przede wszystkim telepracy. Ta forma zatrudnienia jest atrakcyjna nie tylko dla niektórych grup ludności mających utrudniony dostęp do rynku pracy np. niepełnosprawnych, kobiet opiekujących się małymi dziećmi, ale przede wszystkim dla pracodawców, gdyż przyczynia się do zmniejszenia kosztów pracy. Konieczne jest zatem podjęcie działań stymulujących rozwój telepracy zarówno na rynku wewnętrznym, jak i globalnym, poprzez przygotowanie przepisów umożliwiających m.in. podejmowanie telepracy w firmach działających za granicą.

Warunkiem powszechnego rozwoju informatyzacji jest - poza zbudowaniem infrastruktury informatycznej - stworzenie warunków do zdobycia wykształcenia i doskonalenia zawodowego kadr informatycznych, które kreować będą postęp w tej dziedzinie wiedzy. Bez wysokiej klasy informatyków zostanie zahamowany rozwój systemów i rynku teleinformatycznego. Stąd konieczne jest stymulowanie rozwoju zawodów wykorzystujących technologie informacyjne i komunikacyjne. Podstawową kwestią jest zidentyfikowanie funkcjonujących na rynku pracy zawodów informatycznych i wprowadzenie ich do Klasyfikacji Zawodów i Specjalności. Identyfikacja zawodów informatycznych stanowić będzie bazę do zainicjowania prac nad stworzeniem standardów kwalifikacji zawodowych w tych zawodach.

Cele:

- Wykorzystanie technologii informacyjnych dla wzrostu poziomu zatrudnienia,
- Tworzenie warunków stymulujących powstawanie nowych produktów i usług świadczonych drogą elektroniczną, szczególnie w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw,
- Stymulowanie zatrudniania osób niepełnosprawnych i mieszkańców obszarów wiejskich na stanowiskach związanych z telepracą,
- Tworzenie nowych miejsc pracy w sektorze usług z zakresu zastosowań technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

CEL 6: INTEGRACJA SPOŁECZNA

a) Przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia informacyjnego

Technologie informacyjno-komunikacyjne mogą zapewnić powszechny i tani, w porównaniu z technologiami tradycyjnymi, dostęp do wiedzy, dając szansę całemu społeczeństwu na lepsze wykształcenie i pełniejszą informację we wszystkich sprawach, ważnych dla jakości życia osobistego i społecznego, ze wszystkimi tego pozytywnymi konsekwencjami. Tym samym mogą przyczynić się do stałego rozwoju zarówno poszczególnych jednostek, jak i całego społeczeństwa.

Największym zagrożeniem, jakie niesie ze sobą transformacja do społeczeństwa informacyjnego jest problem wykluczenia ze społeczeństwa. Uważa się, że przyczyną takiego wykluczenia jest zjawisko tzw. *digital divide*, czyli podziału społeczeństwa na tych, którzy mają, i tych, którzy nie mają dostępu do technik cyfrowych. Termin „*digital divide*” podkreśla stronę techniczną zagadnienia. Tymczasem niezwykle istotną przyczyną wykluczenia ze społeczeństwa jest nienadążanie za rozwojem - zarówno pojedynczych osób, mniejszych społeczności (np. grup zawodowych), jak i całych krajów.

Zjawiska wykluczenia informacyjnego zachodzą również obecnie w naszym społeczeństwie. Liczne badania wykazują, że różnica w poziomie życia ludzi na wsi i w mieście w Polsce jest bardzo duża, a mieszkańcy zaniedbanych społecznie i gospodarczo obszarów w niewielkim stopniu odczuwają korzyści płynące z transformacji ustrojowej ostatnich lat.

Każdy obywatel powinien mieć sposobność nabycia kwalifikacji niezbędnych do życia w nowoczesnej gospodarce. Z tego powodu niezwykle ważne jest prowadzenie działań, dających jak najszersze możliwości dostępu do nowych technologii osobom zagrożonym marginalizacją w społeczeństwie informacyjnym, co jest szczególnie istotne w sytuacji dużego bezrobocia oraz zamykania zakładów pracy chronionej w Polsce.

Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego będzie zależec od zapewnienia społeczeństwu możliwości kształcenia się w ciągu całego życia, tak, aby miało szansę nadążania za rozwojem cywilizacyjnym najbardziej zaawansowanych państw. Główny ciężar walki z wykluczeniem spadnie przede wszystkim na samych obywateli przy współudziale i pomocy państwa, działającego zarówno bezpośrednio, jak i przy pomocy organizacji społecznych. Służyć temu mają m.in. przedsięwzięcia podejmowane w ramach realizacji niniejszego *Planu działań*, we wszystkich obszarach życia społecznego i gospodarczego.

Cele:

- Zapewnienie powszechnego dostępu do podstawowych zasobów informacji,
- Tworzenie publicznych punktów dostępu do Internetu,
- Istnienie w sieci bogatych zasobów informacyjnych opracowanych w taki sposób (język, komunikatywność, aktualność itp.), aby dawały możliwości wszechstronnego rozwoju,
- Niskie koszty dostępu zarówno do infrastruktury komunikacyjnej jak i samej informacji,
- Pokonywanie barier mentalnych,
- Zapewnienie możliwości kształcenia ustawicznego.

b) Opieka społeczna on-line

Według badania przeprowadzonego w II kwartale 2001 r. w Polsce było w tym okresie 4280 tys. osób niepełnosprawnych.¹⁶ Pojawienie się powszechnego, łatwego i taniego dostępu do Internetu może w znaczący sposób zmienić ich niezwykle trudną sytuację. Internet wydaje się bowiem szczególnie ważnym i użytecznym narzędziem w rehabilitacji, wymianie informacji i organizowaniu różnych form pomocy osobom niepełnosprawnym. Dotyczy to zwłaszcza osób z zaburzeniami czynności ruchowych, które dotychczas praktycznie skazane były na izolację od reszty społeczeństwa.

Dzięki dostępowi do Internetu mogą się one czuć pełnoprawnymi członkami społeczności ludzi zdrowych. Nie występują tu bariery architektoniczne i braki odpowiednich środków transportu, które ograniczają, a czasem wręcz uniemożliwiają podjęcie przez niepełnosprawnych pracy zawodowej. Rozwój i upowszechnienie Internetu w Polsce może odwrócić tę sytuację poprzez m. in. tworzenie stanowisk telepracy, publiczny dostęp do internetu i in.

Cele:

- Inicjowanie i wspieranie wszelkich działań zmierzających do zwiększenia dostępu do Internetu i obniżenia jego kosztów dla osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych,
- Inicjowanie i rozwijanie badań nad dostosowaniem sprzętu komputerowego i usług świadczonych drogą elektroniczną do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- Popularyzacja wykorzystywania Internetu dla organizowania pomocy osobom niepełnosprawnym,
- Dbłość o jakość informacji publikowanych w polskim Internecie i adresowanych do osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych,
- Działalność edukacyjna i szkoleniowa na temat wykorzystywania Internetu i usług świadczonych drogą elektroniczną w środowisku osób niepełnosprawnych, ich opiekunów, rehabilitantów oraz naukowców i lekarzy.
- Pomoc w zapewnieniu specjalistycznego sprzętu osobom niepełnosprawnym, które z powodu dysfunkcji nie mogą korzystać z tradycyjnych komputerów (osoby niewidome, osoby z poważnymi dysfunkcjami kończyn górnych).

¹⁶ http://www.mpips.gov.pl/test/Polityka_spoleczna/Osoby_niepełnosprawne/Statystyki/default.html

ANEKS 1 Zestawienie planowanych zadań, jednostek realizujących i terminów realizacji

CEL 1: ROZWÓJ BEZPIECZNEJ INFRASTRUKTURY TELEINFORMATYCZNEJ

a) Budowa infrastruktury teleinformatycznej

Nr	Zadanie	Jednostki realizujące	Termin realizacji
1.	Opracowanie planu rozwoju sektora telekomunikacyjnego	MI	III kwartał 2002
2.	a) Wyznaczenie podmiotów o znaczącej i dominującej pozycji na rynku świadczenia usług: powszechnych, dzierżawy łączy telekomunikacyjnych, telefonicznych, świadczonych w ruchomych publicznych sieciach telefonicznych, na krajowym rynku połączeń międzyoperatorskich	URTiP, UOKiK	podmiotów o znaczącej pozycji- III kwartał 2002
	b) Egzekwowanie obowiązków, jakie spoczywają na podmiotach zajmujących pozycję znaczącą i dominującą	URTiP	praca ciągła
	c) Monitorowanie cen usług telekomunikacyjnych	URTiP	praca ciągła
	d) Kontrola realizacji preselekcji operatorów	URTiP	praca ciągła
	e) Rozstrzyganie sporów międzyoperatorskich	URTiP	praca ciągła
	f) Opiniowanie umów między operatorami określających ramowe warunki połączenia sieci oraz umów ramowych dotyczących dzierżawy łączy	URTiP	praca ciągła
3.	Opracowanie zasad finansowania i współużytkowania ogólnokrajowych elementów infrastruktury informatycznej	MF, MSWiA	2002
4.	a) Przygotowanie strategii postępowania w zakresie regulacji międzynarodowego rynku transmisji danych	RM, URTiP	2002
	b) Opracowanie strategii URTiP w zakresie liberalizacji sektora świadczenia telefonicznych usług międzynarodowych	RM, URTiP	2002
5.	a) Analiza możliwości pozyskania na potrzeby UMTS zakresu częstotliwości 2500 –2690 MHz	RM, MON, URTiP	2006
	b) Analiza możliwości współużytkowania przez wojsko i WLL* zakresu częstotliwości 10,15 – 10,30 GHz	RM, MON, URTiP	praca ciągła
6.	Wypracowanie zasad prawnych regulacji rynku numerów IP*	MI, URTiP, sektor prywatny	2002
7.	Rozwój i modernizacja połączeń internetowych	KBN+OPI, sektor prywatny	2004

b) Teleinformatyka na obszarach wiejskich

Nr	Zadanie	Jednostki realizujące	Termin realizacji
1.	Opracowanie systemu regulacji prawnych umożliwiających realizację przedsięwzięć telekomunikacyjnych na terenach wiejskich	MI, URTiP	2002
2.	Opracowanie programu informatyzacji obszarów wiejskich	Rada Informatyzacji Wsi	2002
3.	Tworzenie gminnych centrów informacji i telecentrów w gminach wiejskich i wiejsko-miejskich	MI, MPiPS, urzędy pracy, instytucje współpracujące, Poczta Polska, samorządy lokalne	praca ciągła

c) Rozwój radiofonii i telewizji cyfrowej

Nr	Zadanie	Jednostki realizujące	Termin realizacji
1.	Opracowanie narodowego programu wdrażania radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce	Zespół międzyresortowy	2002
2.	Opracowanie technicznych projektów sieci cyfrowych	URTiP, KRRiT	połowa 2003
3.	Realizacja procesu koncesyjnego na naziemną telewizję cyfrową	URTiP, KRRiT	2004
4.	Uruchomienie pierwszych sieci naziemnej telewizji cyfrowej	URTiP, KRRiT	2004

d) Bezpieczeństwo sieci

Nr	Zadanie	Jednostki realizujące	Termin realizacji
1.	Opracowanie planu działań w dziedzinie bezpieczeństwa sieciowego oraz walki z przestępczością elektroniczną	MS, MSWiA, sektor prywatny	2002
2.	Opracowanie planu działań w dziedzinie naruszania praw autorskich i pokrewnych	MS, MSWiA, KBN, sektor prywatny	2002
3.	Opracowanie planu szkolenia dla służb policyjnych w zakresie ścigania przestępstw elektronicznych i naruszania praw własności intelektualnej	MSWiA, JBR NASK	2002
4.	Opracowanie Polskich Norm wprowadzających normy europejskie (EN) oraz międzynarodowe (ISO, IEC) z zakresu bezpieczeństwa teleinformatycznego	PKN, JBR, sektor prywatny	praca ciągła
5.	Międzynarodowa współpraca w zakresie bezpieczeństwa sieci	MSWiA, KGP, MSZ	praca ciągła

CEL 2: POWSZECHNY, SZYBSZY I TAŃSZY INTERNET

Nr	Zadanie	Jednostki realizujące	Termin realizacji
1.	Opracowanie zasad wspólnego korzystania z infrastruktury telekomunikacyjnej: a) monitorowanie i ocena ofert ramowych b) rozstrzyganie sporów międzyoperatorskich.		
		URTiP	praca ciągła
		URTiP	praca ciągła
2.	Prace nad zasadami przejścia na IPv6	KBN, jednostki naukowe, sektor prywatny	zgodnie z pracami w krajach UE
3.	Budowa publicznych punktów dostępu do sieci	administracja publiczna, biblioteki, Poczta Polska	praca ciągła

CEL 3: ROZWÓJ USŁUG E-ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

a) Administracja rządowa

Nr	Zadanie	Jednostki realizujące	Termin realizacji
1.	Opracowanie standardów informatycznych w instytucjach rządowych i samorządowych	MSWiA	praca ciągła
2.	Budowa ogólnokrajowej sieci dla urzędów administracji rządowej	Urzędy wojewódzkie	2005
3.	Budowa, modernizacja i integracja sieci resortowych oraz sieci lokalnych w urzędach	Urzędy administracji rządowej	2004
4.	Realizacja ustawy o dostępie do informacji publicznej – w tym Biuletynu Informacji Publicznej	MSWiA, podmioty zobowiązane do udzielania informacji publicznej	praca ciągła
5.	Skojarzenie posiadanych witryn internetowych z Biuletynem Informacji Publicznej	MSWiA, podmioty zobowiązane do udzielania informacji publicznej	2005
6.	Rozpoczęcie procesu instalacji sieci <i>infomatów</i>	USC we współpracy z poszczególnymi urzędami	III kwartał 2002
7.	Wprowadzenie elektronicznego obiegu dokumentów w urzędach administracji publicznej	urzędy administracji publicznej	2005
8.	Rozwój rejestrów państwowych i dokumentów osobistych z nimi związanych	MSWiA, MZ, MI, MG, urzędy wojewódzkie, urzędy gminne	2005

9.	Opracowanie metodologii informatycznego zarządzania dokumentacją powstającą w systemach informatycznych i jej przechowywania w długim czasie	NDAP	2004
10.	Budowa rozległej sieci teleinformatycznej SG	KG SG	2002

b) Administracja samorządowa

Nr	Zadanie	Jednostki realizujące	Termin realizacji
1.	Wspieranie lokalnych inicjatyw służących rozwojowi społeczeństwa informacyjnego	samorządy lokalne, organizacje pozarządowe	praca ciągła
2.	Wdrożenie przez 25% urzędów elektronicznych systemów obsługi obywateli	samorządy lokalne	2004
3.	Wdrożenie przez 75% urzędów elektronicznych systemów obsługi obywateli	samorządy lokalne	2006
4.	Zbudowanie sieci publicznych punktów dostępu do Internetu	samorządy lokalne	2005
5.	Przeszkolenie 40% pracowników urzędów w zakresie <i>eGovernment</i>	samorządy lokalne	2004

c) Sądownictwo i Prokuratura

Nr	Zadanie	Jednostki realizujące	Termin realizacji
1.	Krajowy Rejestr Sądowy Nowa Księga Wieczysta Utworzenie <i>Zintegrowanego Systemu Katastralnego</i> . Opracowanie oprogramowania aplikacyjnego	MS	połowa 2002
2.	Przeprowadzenie pilotażu w 6 wydziałach	MS	połowa 2003
3.	Wdrożenie oprogramowania aplikacyjnego w 25 wydziałach	MS	2003
4.	Wdrożenie systemu w kolejnych lokalizacjach	MS	2006
5.	Tworzenie oprogramowania <i>Systemu Informatycznego Prokuratury</i> i jego wdrożenie w wydziałach do spraw zwalczania przestępczości zorganizowanej i prokuratur okręgowych (18) i i prokuraturach apelacyjnych (10)	MS	2003
	Wdrożenie SIP w wydziałach śledczych prokuratur okręgowych	MS	2006
6.	Opracowanie i wdrożenie systemu informatycznego dla wydziałów procesowych i tzw. globalnej aplikacji sądu	MS	2003
	a) Wdrożenie systemu w 30 wybranych sądach (okręgowych i rejonowych)	MS	2004
	b) Wdrożenie systemu w 12 okręgach sądowych (w sądach okręgowych i rejonowych)	MS	2005
	c) Wdrożenie systemu w 12 okręgach sądowych (w sądach okręgowych i rejonowych)	MS	2006
	d) Wdrożenie systemu w 34 placówkach	MS	2004

d) Policja

Nr	Zadanie	Jednostki realizujące	Termin realizacji
1.	Budowa Systemów Wspomagania Dowodzenia	KGP	2004
2.	Modernizacja Policyjnej Sieci Transmisji Danych	KGP	2004
3.	Wdrożenie podstawowych modułów KSIP (obszar RZECZ, moduły BROŃ i LICENCJE)	KGP i jednostki terenowe Policji	połowa 2002
	a) Włączenie do KSIP pozostałych obszarów informacyjnych, w tym obiektów: SPRAWA i OBIEKT	BŁiI KGP	2002
	b) Zintegrowanie oprogramowania KSIP z mapą cyfrową	KGP	2002/2003
	c) Włączenie do KSIP mechanizmów wspomagających pracę policji i umożliwiających prowadzenie działań profilaktycznych	KGP	2003/2004
	d) Przygotowanie KSIP do wymiany informacji z systemami międzynarodowymi, w tym systemem Schengen*	KGP	2003
4.	Budowa Krajowego Centrum Informacyjnego Policji	KGP	2003

CEL 4: INWESTOWANIE W LUDZI I UMIEJĘTNOŚCI

a) Edukacja w społeczeństwie informacyjnym

Nr	Zadanie	Jednostki realizujące	Termin realizacji
1.	Wyposażenia gimnazjów w 10-stanowiskowe pracownie internetowe	MENiS	2002
2.	Stopniowe wyposażenie szkół ponadgimnazjalnych w 15 stanowiskowe pracownie internetowe z serwerem	MENiS	2004
3.	Stopniowe wyposażanie bibliotek w szkołach ponadgimnazjalnych w 4 stanowiskowe zestawy z dostępem do sieci Internet	MENiS	2004
4.	Wyposażenie szkół podstawowych w pracownie informatyczne	MENiS	2006
5.	Budowa bazy zasobów edukacyjnych: tematycznych portali edukacyjnych, elektronicznych bibliotek, serwerów materiałów edukacyjnych, multimedialnych aplikacji edukacyjnych	MENiS	praca ciągła
6.	Organizacja studiów podyplomowych w zakresie wykorzystania narzędzi informacyjnych i komunikacyjnych dla nauczycieli	MENiS	2003
7.	Wprowadzenie wymogu osiągnięcia przez wszystkich nauczycieli do końca 2006 r. kwalifikacji w zakresie posługiwania się technologiami informacyjnymi i komunikacyjnymi w nauczaniu (powiązane z awansem zawodowym nauczyciela)	MENiS, organy prowadzące szkoły	do ustalenia
8.	Szkolenie administracji szkół w zakresie wykorzystania nowoczesnych technik	MENiS	praca ciągła

	informacyjnych do zarządzania oświatą i w dydaktyce		
9.	Wprowadzenie dla nowo zatrudnionych nauczycieli wymogu posiadania kwalifikacji w zakresie posługiwania się technologiami informacyjnymi i komunikacyjnymi w realizacji zadań pedagogicznych	MENiS	2002
10.	Opracowanie koncepcji systemu kształcenia ustawicznego	MENiS	2002
11.	Opracowanie Planu Informatyzacji Edukacji Narodowej w latach 2002-2005	MENiS	2002
12.	Opracowanie standardów przygotowania nauczycieli szkół wszystkich szczebli w zakresie informatyki i zastosowań technologii informacyjnych i komunikacyjnych w nauczaniu	MENiS	2002
13.	Opracowanie standardów edukacyjnych i zasad akredytacji placówek doskonalenia nauczycieli w zakresie informatyki i zastosowań technologii informacyjnych i komunikacyjnych w nauczaniu	MENiS	2003
14.	Zastosowanie narzędzi informacyjnych i komunikacyjnych w szkoleniach centralnych dla członków korpusu służby cywilnej i studium zarządzania strategicznego dla dyrektorów generalnych	USC	2003
15.	Opracowanie koncepcji wdrażania, rozwoju i koordynacji systemu zdalnej edukacji oraz systemu certyfikacji	MENiS	do ustalenia
16.	Opracowanie koncepcji wdrażania, rozwoju i koordynacji systemu zdalnych szkoleń (tzw. e-learning) w służbie cywilnej	USC	2003
17.	Określenie zasad kontroli poziomu formalnego i merytorycznego aplikacji edukacyjnych	MENiS, organizacje pozarządowe	do ustalenia
18.	Dostosowanie programów nauczania szkół zawodowych do potrzeb rynku pracy, wyposażenie wybranych szkół w sprzęt komputerowy, opracowanie i wdrożenie modułowych programów szkolenia zawodowego w dziedzinie technologii informacyjnych i komunikacyjnych i ich zastosowania w działalności zawodowej	MPiPS, MENiS, samorządy lokalne	2002 - 2004
19.	Utworzenie komputerowej bazy danych o modułowych programach szkolenia zawodowego, w tym: o programach szkoleń w dziedzinie technologii informacyjnej i instytucjach realizujących ww. programy	MPiPS	I kwartał 2003
20.	Utworzenie komputerowej bazy danych o rynku usług szkoleniowych	MPiPS	2003
21.	Szkolenie bibliotekarzy w zakresie posługiwania się narzędziami informacyjnymi i komunikacyjnymi	MENiS	praca ciągła
22.	Wspieranie dostępu do Internetu placówek oświatowych	MENiS, MI	praca ciągła

b) Przygotowanie potencjału intelektualnego dla społeczeństwa informacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy

Nr	Zadanie	Jednostki realizujące	Termin realizacji
1.	Powołanie strategicznych programów badawczych i organizacja odpowiednich konsorcjów w dziedzinach: - Inżynieria oprogramowania, wiedzy, wspomagania decyzji - Sieci Inteligencji otoczenia - Optoelektronika	KBN, Instytut Badań Systemowych PAN MI, IŁ, MG, Instytut Technologii Materiałów Elektronicznych	wrzesień 2002 – styczeń 2003
2.	Realizacja programu <i>PIONIER: Polski Internet Optyczny – Zaawansowane Aplikacje, Usługi i Technologie dla Społeczeństwa Informacyjnego</i>	KBN, konsorcja złożone z jednostek naukowych, podmiotów gospodarczych, administracji publicznej	2005

c) Ochrona zdrowia

Nr	Zadanie	Jednostki realizujące	Termin realizacji
1.	Utworzenie systemu ewidencyjno-informatycznego rejestracji i monitorowania usług medycznych (RUM) udzielanych w ramach ubezpieczeń zdrowotnych lub z budżetu państwa	CSIOZ	połowa 2003
2.	Opracowanie bazy danych o placówkach i ośrodkach medycznych udostępnionej w sieci Internet	CSIOZ	2002
3.	Przygotowanie elektronicznej bazy danych lekarzy uwzględniającej lokalizację, specjalność medyczną, dostępnej w każdym ośrodku medycznym	Naczelna Izba Lekarska	2002
4.	Opracowanie i wdrożenie systemu elektronicznego wspomagającego sprawozdawczość i prezentację informacji o ochronie zdrowia	CSIOZ	2004
5.	Stworzenie bazy danych osób objętych ubezpieczeniem zdrowotnym	jednostka powołana przez MZ	połowa 2003
6.	Opracowanie i koordynowanie standardów elektronicznej wymiany danych w medycynie	CSIOZ	w trakcie realizacji
7.	Opracowanie regulacji prawnych dotyczących rozliczeń świadczeń zdrowotnych dokonywanych za pomocą sieci teleinformatycznych	MZ	2002
8.	Opracowanie planu wprowadzenia wybranych usług telemedycznych	jednostka wskazana przez MZ	do ustalenia
9.	Wprowadzenie elektronicznej karty ubezpieczenia zdrowotnego	MZ	do ustalenia
10.	Opracowanie i wdrożenie systemu elektronicznego wspomagającego sprawozdawczość oraz prezentację informacji o ochronie zdrowia	MZ	2003
11.	Opracowanie planu zastosowania telemedycyny w ochronie zdrowia	MZ	2003
12.	Wdrożenie pilotażowego programu zastosowania telemedycyny we wspomaganiu procesów leczenia	MZ	2003

d) Polskie zasoby kultury w sieci

Nr	Zadanie	Jednostki realizujące	Termin realizacji
1.	Wspieranie dostępu do Internetu placówek kulturalnych	MENiS, MI, MK	praca ciągła
2.	Budowa Portalu Kultury Polskiej, wdrożenie pilotażowej wersji drugiego etapu budowy Portalu – Encyklopedii Kultury Polskiej	MK, IDN	2002
3.	Opracowanie Kulturalnej Mapy Polski	IDN	2002
4.	Opracowanie i utrzymanie portalu www.culture.pl w celu umożliwienia dostępu do informacji o kulturze polskiej oraz portalu www.iam.pl tworzących zintegrowaną sieć stron internetowych Instytutów Polskich, także w wersji anglojęzycznej	MSZ, Instytut im. A.Mickiewicza	praca ciągła
5.	Opracowanie informatycznego systemu opisu, inwentaryzacji i udostępniania archiwaliów	NDAP	2003
6.	Udostępnienie w sieci Internet szczególnie cennych dokumentów polskich archiwów państwowych	NDAP i NASK	2002
7.	Opracowanie i udostępnienie w sieci Internet informacji o zasobach archiwów państwowych	NDAP i archiwa państwowe	2002

CEL 5: STYMULOWANIE WYKORZYSTANIA TECHNOLOGII INFORMACYJNYCH

a) Gospodarka elektroniczna

Nr	Zadanie	Jednostki realizujące	Termin realizacji
1.	Przygotowanie i realizacja we współpracy z UNIDO regionalnego programu zwiększenia produktywności i jakości przez zastosowanie technologii informacyjnych w przedsiębiorstwach i ich otoczeniu	MG	2005
2.	Przystosowanie działalności UOKiK do współpracy z innymi rządowymi, samorządowymi i pozarządowymi instytucjami prokonsumenckimi	UOKiK we współpracy z organami samorządu powiatowego	2003
3.	Otwarcie dostępu do stron UOKiK dla konsumentów w celu składania skarg	UOKiK	2003
4.	Otwarcie dostępu dla konsumentów do baz danych i informacji o działalności Urzędu	UOKiK	2003
5.	Opracowanie i wdrożenie ogólnopolskiego programu dotacji dla małych i średnich przedsiębiorstw podejmujących działalność oraz działających w branży internetowej (usługi doradcze i szkoleniowe)	MG, PARP	2002
6.	Opracowanie i wdrożenie <i>Teleinformatycznego Systemu Promocji Eksportu</i>	MG i inne resorty	2002
7.	Dofinansowywanie udziału w imprezach targowo – wystawienniczych firm teleinformatycznych	MG	praca ciągła
8.	Wspieranie organizacji Domów Polskich za granicą	MG	praca ciągła
9.	Monitoring działań europejskiej sieci pozarządowej (<i>EEJ-net = European Extra-Judicial Network</i>)	MS	praca ciągła

10.	Uruchomienie interaktywnej internetowej obsługi klientów UZP w zakresie wybranych spraw	UZP	2002
11.	Wprowadzenie w pełni elektronicznych postępowań o udzielenie zamówień publicznych	UZP	2005
12.	Wprowadzenie obowiązku publikowania na stronie www ogłoszeń o zamówieniach publicznych, co do których istnieje ustawowy obowiązek ogłaszania w siedzibie zamawiającego,	UZP	2002
13.	Realizacja projektu <i>Wdrażanie zharmonizowanych przepisów o zamówieniach publicznych</i>	UZP	2003
14.	Przygotowanie programu wieloletniego – <i>Tworzenie mechanizmów i struktur rozwoju gospodarki elektronicznej w Polsce</i>	MG	2002
15.	Stworzenie zintegrowanego systemu informatycznego PKN	PKN	2006
16.	Wprowadzenie stałego wydawania Polskich Norm przez PKN w formie elektronicznej	PKN	2003
17.	Tworzenie zintegrowanego systemu rolniczej informacji rynkowej	MRiRW, instytucje współpracujące	praca ciągła

b) Praca zawodowa

Nr	Zadanie	Jednostki realizujące	Termin realizacji
1.	Realizacja projektu Internetowej Bazy Ofert Pracy	MPiPS	2002
2.	Budowa sieci rozległej WAN obejmującej centralę oraz struktury urzędów pracy	MPiPS	2003
3.	Szkolenie w zakresie obsługi komputera dla bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem	samorządy województw	2002-2004
4.	Zawodowe szkolenie informatyczne młodzieży poszukującej pracy (5000 osób z 50 powiatów zagrożonych strukturalnym bezrobociem)	MPiPS	2002-2004
5.	Opracowanie koncepcji skomputeryzowanego, zintegrowanego systemu prognozowania popytu na pracę	Międzyresortowy Zespół ds. Prognozowania Popytu na Pracę, MPiPS, MENiS, RCSS, GUS, KBN	2006
6.	Sporządzenie standardów kwalifikacji zawodowych dla wybranych zawodów z zakresu zastosowań technologii informacyjnych i komunikacyjnych	MPiPS, organizacje pozarządowe	2003
7.	Utworzenie komputerowej bazy danych o standardach kwalifikacji zawodowych	MPiPS	2003
8.	Opracowanie charakterystyk zawodów z zakresu zastosowań technologii informacyjnych i komunikacyjnych	MPiPS	2002
9.	Doskonalenie komputerowej bazy danych o rynku pracy zawierającej pakiet materiałów informacyjno-doradczych, prezentujących ofertę urzędów pracy	MPiPS	2003
10.	Wspieranie środkami Funduszu Pracy inicjatyw osób bezrobotnych zainteresowanych podjęciem	MPiPS	praca ciągła

własnej działalności gospodarczej w sektorze usług z zakresu zastosowań technologii informacyjnych i komunikacyjnych		
--	--	--

CEL 6: INTEGRACJA SPOŁECZNA

a) Przeciwdziałanie zjawiskom informacyjnego wykluczenia

Nr	Zadanie	Jednostki realizujące	Termin realizacji
1.	Stosowanie mechanizmów zachęcających pracodawców do zatrudniania osób niepełnosprawnych w zawodach z zakresu technologii informacyjnych	PFRON, urzędy pracy, samorządy powiatowe	praca ciągła
2.	Tworzenie publicznych punktów dostępu do Internetu	MI, MK, samorządy Poczta Polska,	praca ciągła

b) Opieka społeczna on-line

Nr	Zadanie	Jednostki realizujące	Termin realizacji
1.	Szkolenie osób niepełnosprawnych z zakresu technologii informacyjnych i komunikacyjnych	PFRON, samorządy powiatowe, organizacje pozarządowe	praca ciągła

ANEKS 2. Zestawienie niezbędnych projektów legislacyjnych

Nr	Zadanie	Jednostka realizująca	Termin realizacji
1.	Nowelizacja ustawy Prawo telekomunikacyjne	MI	2002
2.	Opracowanie aktów wykonawczych do Prawa telekomunikacyjnego	MI, URTiP	2002
3.	Opracowanie i wdrożenie regulacji prowadzących do uwolnienia lokalnej pętli abonenckiej	MI, URTiP	2002
4.	Opracowanie projektów aktów prawnych opartych na dyrektywach nowego podejścia do prawa telekomunikacyjnego UE	Do ustalenia	Do ustalenia
5.	Opracowanie systemu regulacji prawnych umożliwiających realizację przedsięwzięć telekomunikacyjnych na terenach wiejskich	MI	2004
6.	Nowelizacja ustawy o radiofonii i telewizji	RM, KRRiT	2002
7.	Nowelizacja istniejących i opracowanie nowych aktów prawnych dotyczących zwalczania przestępstw elektronicznych	MS	2002
8.	Nowelizacja Kodeksu postępowania administracyjnego pod kątem elektronicznej wymiany danych	MSWiA	2002
9.	Nowelizacja Kodeksu cywilnego w zakresie transakcji elektronicznych	MS	2002
10.	Ustawa o elektronicznych instrumentach płatniczych	MF	2002
11.	Ustawa o świadczeniu usług drogą elektroniczną	MI	2002
12.	Ustawa o ochronie niektórych usług świadczonych drogą elektroniczną dostępnych warunkowo oraz usług świadczenia dostępu warunkowego	MG	2002
13.	Wprowadzenie w życie regulacji prawnych dotyczących rozliczeń świadczeń zdrowotnych dokonywanych za pomocą sieci teleinformatycznych	MZ	2002
14.	Opracowanie założeń prawnych i technicznych systemu weryfikacji i uwierzytelniania informacji o produktach i usługach medycznych	CSIOZ	Do ustalenia
15.	Opracowanie aktów wykonawczych do	MG	2002

	ustawy o podpisie elektronicznym		
16.	Realizacja projektu „Wdrażanie zharmonizowanych przepisów o zamówieniach publicznych”	UZP	2003
17.	Ustawa o informatyzacji	KBN	2002
18.	Nowelizacja ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych	MK	2002

SŁOWNIK TERMINÓW I SKRÓTÓW

Instytucje

- CORS** - Centrum Ogólnopolskich Rejestrów Sądowych
- CSIOZ** - Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia
- GUS** - Główny Urząd Statystyczny
- JBR NASK** - Jednostka Badawczo Rozwojowa Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej
- IDN** – Instytut Dziedzictwa Narodowego
- IŁ** - Instytut Łączności
- KBN** - Komitet Badań Naukowych
- KGP** - Komenda Główna Policji
- KG SG** – Komenda Główna Straży Granicznej
- KRRiT** – Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji
- MENiS** - Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu
- MF** - Ministerstwo Finansów
- MG** - Ministerstwo Gospodarki
- MI** – Ministerstwo Infrastruktury
- MK** - Ministerstwo Kultury
- MON** - Ministerstwo Obrony Narodowej
- MPiPS** - Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
- MRiRW** - Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
- MS** - Ministerstwo Sprawiedliwości
- MSWiA** - Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
- MSZ** - Ministerstwo Spraw Zagranicznych
- MZ** - Ministerstwo Zdrowia
- NDAP** – Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych
- OPI** – Ośrodek Przetwarzania Informacji
- PAN** - Polska Akademia Nauk
- PARP** - Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
- PFRON** – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- PKN** - Polski Komitet Normalizacyjny
- RCSS** - Rządowe Centrum Studiów Strategicznych
- RM** – Rada Ministrów
- UE** – [ang. EU; European Union] Unia Europejska
- UNIDO** – [ang. United Nations Industrial Development Organization] Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju Przemysłowego
- UOKiK** – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

URTiP - Urząd Regulacji Telekomunikacji i Poczty

USC – Urząd Służby Cywilnej

UZP - Urząd Zamówień Publicznych

Terminy i skróty

B2C – [ang. *business to customer*] – usługa świadczona przez podmiot gospodarczy indywidualnemu odbiorcy, na odległość, za pomocą środków elektronicznych

EEJ-net – [ang. *European Extra-Judicial Network*] – system, którego celem jest rozstrzygnięcie sporów w ich wczesnej fazie bez ingerencji systemu sądowego

elektroniczne instrumenty płatnicze – instrumenty pieniądza elektronicznego oraz inne instrumenty umożliwiające ich posiadaczowi dostęp do środków pieniężnych na odległość oraz dokonywanie operacji przy użyciu elektronicznych nośników informacji

FTP – [ang. *File Transfer Protocol*] – działający na zasadzie klient-serwer protokół umożliwiający przesyłanie plików przez Internet; FTP jest najpopularniejszą metodą kopiowania plików z odległego komputera do lokalnego lub odwrotnie

GPRS – [ang. *General Packet Radio Service*] – rozwinięcie systemu komunikacji GSM, które umożliwia bezprzewodową transmisję danych z wykorzystaniem protokołu IP oraz przesyłanie plików i korzystanie z sieci Internet za pośrednictwem telefonu komórkowego

GPS – [ang. *Global Positioning System*] – system pozycjonowania globalnego; satelitarny system do identyfikacji położenia obiektów na kuli ziemskiej

GSM – [ang. *Global System for Mobile Telecommunication*] – Globalny System dla Komunikacji Ruchomej; cyfrowy system radiotelefonii używany przez operatorów telefonii komórkowej; wykorzystuje pasma 900 MHz i 1800 MHz

Infomat – urządzenie wyposażone w system informatyczny umożliwiające dostęp do informacji

Infrastruktura klucza publicznego – zespół środków (technicznych, prawnych, instytucjonalnych, organizacyjnych itd.) umożliwiających stosowanie podpisu cyfrowego

ISP – [ang. *Internet Service Provider*] – dostawca usług internetowych

karta mikroprocesorowa – [ang. *smart card*] – uniwersalny nośnik danych wzbogaconych o rozbudowaną strukturę zabezpieczeń; umieszczony bezpośrednio na karcie mikroprocesor kryptograficzny pozwala wykonywać krytyczne operacje (np. podpis cyfrowy, autoryzacja dostępu)

komunikacja multimedialna – [ang. *multimedia communication*] – komunikacja przy pomocy wszystkich lub kilku z wymienionych środków: tekstu pisanego, głosu, obrazu statycznego, obrazu ruchomego

lokalna pętla abonencka – [ang. *local loop*] – obwód pomiędzy siedzibą abonenta a lokalną centralą operatora telekomunikacyjnego lub podobnym urządzeniem w lokalnej sieci dostępowej; wolny dostęp do pętli lokalnej, czyli tzw. **unbundling**, zapewnia operatorowi telekomunikacyjnemu pełną kontrolę nad pętlą i świadczenie usług takich jak połączenia telefoniczne czy szybka transmisja danych; w innej formie natomiast umożliwia podział tych usług między dwóch operatorów, nowego i dotychczas działającego na danym terenie

łącze dzierżawione – [ang. *dedicated line*] – łącze telefoniczne udostępnianie przez dostawcę usług telekomunikacyjnych na wyłączny użytek dzierżawcy

numer IP – [ang. *identification point*] – unikalny numer określający położenie komputera w sieci

open source – [ang. oprogramowanie z otwartym kodem źródłowym] - typ oprogramowania wyposażonego w licencję pozwalającą na swobodne redystrubowanie, przerabianie, modyfikowanie, kopiowanie (za rozsądną cenę obejmującą czynność kopiowania), stosowanie oraz łączenie danego programu typu open source z innym oprogramowaniem.

PEAR – Poczta Elektroniczna Administracji Rządowej

platforma cyfrowa – [ang. *digital platform*] – nowa forma przesyłania programów telewizyjnych, gdzie obraz i dźwięk są poddawane obróbce elektronicznej i zamieniane na zapis cyfrowy; informacja o sygnale telewizyjnym przesyłana jest za pośrednictwem cyfrowego systemu transmisyjnego (naziemnego, satelitarnego, kablowego) w zakodowanej postaci strumienia bitów

podpis cyfrowy to nazwa technologii zapewniającej elektroniczny ekwiwalent tradycyjnego podpisu na papierze. Pozwala ona na dodawanie unikatowych danych do dokumentu w taki sposób, że generować je może jedynie właściciel klucza prywatnego, zaś każdy, kto posiada odpowiedni klucz publiczny może weryfikować autentyczność takiego podpisu.

podpis elektroniczny – [ang. *digital signature*] – dane w postaci elektronicznej, które wraz z innymi danymi, do których zostały dołączone lub z którymi są logicznie powiązane; służą do identyfikacji osoby składającej podpis elektroniczny

- portal** – wielotematyczny serwis internetowy umieszczony jako strona internetowa w sieci www
- pre-paid karty** - są to karty zawierające informację (kod) umożliwiającą dostęp do korzystania z danej usługi (np. rozmowy telefonicznej) do wysokości ceny karty. Telefony komórkowe, których użytkownicy korzystają z kart typu pre-paid, są telefonami bezabonamentowymi, zaś ilość czasu rozmów zależy od wartości karty (kart) wykupionych przez użytkownika.
- radiodostęp** – [ang. radio access] – połączenie radiowe oferowane klientom, którzy chcą połączyć rozproszone sieci komputerowe odległych biur własnych lub współpracujących firm, a także wszędzie tam, gdzie niemożliwe jest połączenie kablowe, w tym także do Internetu
- Schengen Information System** – [inaczej NSIS –National Schengen Information System] – Węzeł Informacyjny Schengen, system utworzony dla zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego i porządku publicznego po zniesieniu kontroli na granicach w krajach Unii Europejskiej.
- system dostępu warunkowego** – [ang. conditional access system] – wszelkie środki techniczne lub rozwiązania pozwalające na dostęp do usług podlegający uprzedniej indywidualnej autoryzacji
- system rozszewczy** – system jednokierunkowego przesyłania danych drogą radiową z jednego punktu nadawczego do grupy punktów odbiorczych
- telematyka** – [ang. telematics] – dziedzina nauki i techniki łącząca technologie informatyczne z technologiami telekomunikacyjnymi
- telewizja interaktywna** – telewizja, która umożliwia wymianę informacji w czasie rzeczywistym pomiędzy nadawcą a użytkownikiem
- UMTS** – [ang. Universal Mobile Telecommunications System] – system bezprzewodowej telefonii trzeciej generacji (tzw. 3G), rozwijany na bazie GSM i oferujący transmisję danych do 2 Mb/s, wykorzystujący spektrum w obrębie pasm 1900–1980 MHz, 2100–2170 MHz, 2110–2170 MHz
- WAN** – [ang. Wide Area Network] – sieć teleinformatyczna pokrywająca duży geograficznie obszar: region lub państwo; sieć rozległa łącząca sieci lokalne LAN i miejskie MAN, składają się na nią komputery znajdujące się w dużych odległościach od siebie, na większym geograficznie obszarze (np. kraju, regionu); połączenia w obrębie WAN angażują zwykle publiczną sieć telekomunikacyjną
- WAP** – [ang. Wireless Application Protocol] – protokół komunikacji bezprzewodowej, międzynarodowy standard dostarczania komunikatów internetowych oraz świadczenia zaawansowanych usług telefonicznych poprzez telefony komórkowe, pagery oraz inne terminale cyfrowe
- WLL** – [Wireless Local Loop – bezprzewodowa sieć abonencka] – radiowa sieć dostępową (stała szerokopasmowa sieć bezprzewodowa), umożliwiającą stałe szybkie połączenie z Internetem (64kbps - 2Mbps)